Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Үндэстэнэй 1921 оной октябриин 21-һээ гарана. | № 203 (18226) | 1989 оной сентябриин 3, воскресени | Сэн 3 мүн.

Промышленность — хүдөө ажахыда

БАРИЛГАШАДАЙ ХУБИТА БИИ

Һайн шанартай тэжээл бэлэдхэжэ, колхоз, совхозуудай малай тобир тарганаар үбэлэй хагсуу хүйтэн сагые дабаха хэрэгтэ БАМ-ай барилгашад, түмэр замшад ехэ үүргэ нүлөө үзүүлжэ байдаг. «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллектив жэл бүри 9 мянган центнер үбһэ хүдөөгэй ажалшадта хуряажа үгэдэг юм. Энэ трестын олонхи предприятинуудай хүдэлмэришэд бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай.

Жэшээлхэдэ, трестын автобазын хүдэлмэришэд жэл бүри 950 центнер үбһэ бэлэдхэдэг юм. Тэдэнэр байгша оной июлиин 17-һоо энэ хэрюусалгатай ажалаа эхилээ. 12 хүнһөө бүридэһэн звеное автобазын инженер А. И. Альтшуль хүтэлбэрилнэ. Эдэнэр хоёр косилкатай, үбһэ нягталан уяха пресс-подборщиттой.

— Бидэ үбһэ хуряаха ажалдаа һайн бэлэдхэл хэзбди. Зэр зэмсэг, трактор, машинануд һайнаар заһабарилагдаа. Үбһэ хуряагаад, «Ангарский» совхозой сэхэ хашаа соонь оруулжа үгэнэбди. 650 центнер һайн шанартай тэжээл тушаагаад байнабди. Сентябриин эхин багаар үбһэ хуряаха даабаряа дүүргэхэ зорилготойбди, дүүргэхэшье байхабди,— гэжэ А. И. Альтшуль мэдүүлнэ.

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын УРС-ын автобазын звеногой гэшүүд 500 центнер үбһэ бэлэдхэхэ даабаритай. Һүүлэй мэдээгээр 400 центнер үбһэ «Эстония» совхозой ажалшадта тушаагаад байна. Тус трестын барилга-хабсаралгын 572-дохи, 581-дохи, 597-дохи поезднуудай оньһожоруулгын управлениин хүдэлмэришэд үбһэ хуряаха ажалаа дүүргэхэ дутэлэнхэй. Трестын предприятинууд 5500 центнер үбһэ колхоз, совхозуудта тушаагаад байна.

— Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ даабаряа сентябриин 5 болотор дүүргэхээр хүдэлмэришэднай шиидэнхэй. Эдэнэртээ али бүхы туһаламжа хүргэнэбди. Эдеэ хоолой зүйлөөр дутамагүйгөөр хангачабди. Холын звенонуудта лекторнуудые, зүжэг наада, концерт харуулха бүлэгүүдые эльгээнэбди. Бүхы звенонууд оньһон техникээр, зэр зэмсэгээр хүсэд хангагданхай. Трестын хүтэлбэрилэгшэд үбһэшэдтэ ошожо, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, үбһэшэдэй һанамжа, дурадхалнуудые хараада абажа, хэрэгтэй юумээрнь хангаха гэжэ эрмэлзэнэ. Би һаяшаг үбһэшэдэй звенонуудаар ябажа ерээб. Даабаряа дүүргэхээр үбһэшэднай эрид шиидэнхэй. Сентябриин эхин багаар 9000 центнер үбһэе колхоз, совхозуудта тушааха арга бидэндэ бии.— гэжэ «Нижнеангарсктрансстрой» трестын һарткомой секретарь Р. Р. Надэршин хэлэнэ.

Транспортна барилгашад бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ даабаряа саг болзертонь дүүргэхэ арга шадалтай гэзд хэлэхэ хэрэгтэй. 9000 центнер һайн шанартай үбһэ колхоз, совхозуудта тушаахын тула барилгашад яһала ороллоно.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ҮШӨӨ НЭГЭ ДАБААНАЙ ОРОЙДО

XII ТАБАН ЖЭЛ: ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

...таха нойр, амарха сагаа мартаха тоо-...гүдэлжэ, одоолшье абаһан хурьгадаа ...хон болгожо тушаагаад, хонидойнгоо ...о хайшалуулаад, жэл сэо хэһэн ажа-Тэрэнь сухалдаа дун согсолоод байхадаа, хонишод-Наадаяа алдаа...лар нэгэ үндэр дабаа дабаһандал бо-...аб даа. Тезд энэ дабаанай саана — Болиёл даа шэнэ үндэр дабаанууд үгтажа бай-Харин ахай сүүлдэ Ажалнай тиимэ бишүү.

— Наада! — гэ... Должид-Хандатаяа хоюулан эгээл ...гаран жэлэй туршада иигэжэ түрэл Одоол һүүлгаа совхоздо хонин ажалай жэлэй Дүүгээ гасаалдаа...удые согсололсожо ябанабди. Энэ Харин тэрэнь ...элдэб юумэн ушаараа юм бээ. Ажа-«Зорёон һүүг...ла үрэ дүнгүүдээр баясаха. Мүн бэ...ушэг байхадань, голхорхо сагшье ...

Дэн, дэ...

Дэн, дэгэ-дэн, ...ябэ ябашье һүүлэй 15 жэлдэ алгад-...үүн эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээ-...ыгэ тулжүулнэбди. Жэшээнь, үнгэр-...блжэлэгэй үедэ зуун эхэ хонин бу-...108 хурьга абажа, бултыень бүрин ...томо болгожо тушаагаа һэмди. Нооо-...йшалха түсэбнэйшье бараг дүүргэ-...

Доржо баабаа...

...ааб даа харуулһалдаг 450 эхэ хонидоо ...ын бэлшээриин ногсондо хүсэ шадал ...абхуулха, тэргалуулха гэжэ үдэр бү-...р сүүрээр бодожо, тэдэнэ адуулхаяа ...б. Жэлэй дүн согсологдоо, муу бэ-...дэ дүн түйлагдаа гэжэ һанаагаа амар-

Дэн, дэгэ-дэн, ...дэгэ...

Дээгүүр ябанаа...

...ха аргагүй ха юм. Хонин ажалай шэнэ жэл, үнөөхил һанаа сэдьхэлые эзэлдэг хаюусалгатай хаһа эрьежэ ерэбэ. Иигээд августын тэнгэһээ хойшо хонидсо искусственна аргаар үрэжүүлжэ эхилээбди. Энэнидэ баһал һайнаар бэлдэхэ хэрэгтэй байгаа бшуу. Жэшээнь, хусачуудта эдюулхэ тэжээл, талха тариа асаруулха, үрэжүүлгэдэ хэрэгтэй хамаг юумэ бэлдэхэ гэжэ оролдообди. Һүүлэй хэдэн жэлдэ малай отарын эхэ хонидые техник-үрэжүүлэгшэ зоотехник мэргэжэлтэй Пурбо Доржиев үрэжүүлдэг болсихой. Тэрэнэй ажалдаа хаюусалгатай-аар, нарингаар хандаһанай ашаар түл һайн абтана гэжэ һанагшаб.

Энэнэй хажуугаар һүүлэй хоёр зунай туршада үбэлдөө абтаһан хурьгадаһигаа эдихэ үбһые өөһэдөө бэлэдхэдэг болонхойбди. Нёдондо багахан газарһаа гурбан һүри гэхэ гү, али хамтадань 120 центнер үбһэ сабшажа абаа һэмди.

Мүнөөшье баһал үбэлэйнөө бууса шадарай сабшалагдай ногсое хурса хажуураар унагаажа байнабди. Энэ удаа совхознай манда заахан трактор үгэнхэй. Тэрэнэдэ шагталха косилкатойбди. Эдэ үдэрнүүдтэ арбаад гектар газарай ногоо унагаагаад, тэрэнээ мөрин тармуураар тармажа бухелгаад, һаяар тэрэнээ һүрилхэмнай. Буусымнай үбһэн нёдондо жэлэйхиһээ муу бэшэ. Бато Александр хоёр хүбүүдиай гар хажуураар хото, хорео, хашаагай газаагуурхи үрмэдэһэ халаахай, ногооень хуу сабшаа. Мүн Сергей трактортаа һуугаад, сабшалангайнгаа ногоо косилкадаа. Сабшаһан үбһэеэ бероодо оруулсангүйл абахые оролдонобди. Үбһэеэ хуряахадамнай Светлана басаган нүхэртэеэ ерэжэ туһалалсана. Юрэлөө, хамһажа, хамтаржа байгаад хүдэлхэдөө, недондоной хөнгөө баг бэшэ үбһэ абаха аабзабди гээд һанагдана.

Хүн бүхэндэ хэжэ байһан ажалһаань гадна гэр бүлын байдал, үри бэенэрэй хуби зоиан, ажабайдал гэжэ байдаг ха юм даа. Үхибүүдэйнгээ эрдэм һургуулитай боложо, дуратай һайн ажалаа олжо, урагшатай хүдэлжэ ябахадань, эхэ, эсэгэйн сэдьхэл дүүрэн бэйдаг бшуу. Хэрбээ тэдэнэй хэн нэгэнэйнь эхэ эсэгэнгээ зүрэг дахажа, хэнэн ажалыень үргэлжэлүүлээ һаань, бүришье һайн аав даа.

Бидэ Должид-Ханда Цыбиковна нүхэртээ тэбэн үхибүүдые хүн болгожо, хүл дээрэнь гаргаа зомди. Тэдэмнай хуу шахуу ехэнүүд болоо, хуби заяагаа оложо түбхинөө, өөнэд өөнэдэйн ажалтай.

Александр хүбүүмнай тэбэн жэлэй саана сэрэгэй алба дүүргэжэ ерэзд, бидэ хөөртөө хонишоноор хүдэлһэн юм. Тиигээд гурбан жэлэй саана тэрэ Екатерина нүхэртэеэ нэгэ отера хонидые абсад хүдэлжэ эхилээ бэлэй. Түрүүшын жэлдэ Должид-Ханда нүхэрни тэдэндэ ошожо туһалалсаа, дүй дүршэлөө дамжуулаа. Тиигэжэ тэдэмнай баһал зуутнай тоодо ороо һэн. Нооһошье хайшалха даабаряа дүүргээ. Энэнэндэ бидэ өөһэдынгөө амжалтаһаа дутуугүйгөөр баясаа, урмашаа һаабзабди даа. Александр хүбүүнтэмнай туйлаһан үрэ дүнгүүдэзээ бахаржа, байгша ондо бүришье ехэ амжалтатай гараа. Тэдэнэр зуун эхэ хонин бүриһөө 109 хурьга абаа юм. Тэдэнээ эхэһээнь һалгаахадаа, тус бүриинь шэгнүүрые 17 килограммда хүргөө. Нооһошье хөбалгаар даабаряа үлүүлээ. Мүнөө эхэ хонидсо үрэжүүлхэ һайн бэлэдхэлтэй.

Нүгөөдэ Сергей хүбүүмнай баһал хонишоноор хүдэлдэг болонхой. Тэрэ эрьенүүдые харууһална. Үнгэрэгшэ үбэлжэлые муу бэшэ дүнгүүдтэйгээр дүүргэжэ, нэмэлтэ шэгнүүр абаха болсн нооһо хайшалха даабаринуудаа бэелүүлжэ шадаа. Түсэбэй өөсөр 26,2 центнер нсоһо хайшалха байһан ааб даа, тэрэнээ 4.82 центнерээр үлүүлэн дүүргээ юм. Сергейн харууһалжа байһан 860 эрьенүүд мүнөө жэлдэ мяхалай комбинадта тушаагдаха юм. Харин нэмартаа тэрэ эмэ түлгэнүүдые гү, али зуһагуудые даажа абаад, саашадаа тэдэнээ эхэ хонид болгохо хүсэлэнтэй ябана.

Иигэжэ манайхинай гэр бүлынхидэй бултадаа шаваал зэргээрээ олоной аша туһада оролдожо, хубилган шэнэдхэлгын хэрэгтэ хубитаяа оруулсажа, хүн зоние эдеэ хоолоор, хубсаһа хунараар хангаха зорилгые бэелүүлэлсэжэ ябаһандань баяртайб.

Д. ДОРЖИЕВ.

Хориин районой Анаагай совхозой ахалагша хонишон.

Промышленность — хүдөө ажахыда

БАРИЛГАШАДАЙ ХУБИТА БИИ

Һайн шанартай тэжээл бэлэдхэжэ, колхоз, совхозуудай малай тобир тарганаар үбэлэй хагсуу хүйтэн сагые дабаха хэрэгтэ БАМ-ай барилгашад, түмэр замшад ехэ үүргэ нүлөө үзүүлжэ байдаг. «Нижнеангарсктрансстрой» трестын коллектив жэл бүри 9 мянган центнер үбһэ хүдөөгэй ажалшадта хуряажа үгэдэг юм. Энэ трестын олонхи предприятинуудай хүдэлмэришэд бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ даабаряа үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай.

Жэшээлхэдэ, трестын автобазын хүдэлмэришэд жэл бүри 950 центнер үбһэ бэлэдхэдэг юм. Тэдэнэр байгша оной июлиин 17-һоо энэ хэрюусалгатай ажалаа эхилээ. 12 хүнһөө бүридэһэн звеное автобазын инженер А. И. Альтшуль хүтэлбэрилнэ. Эдэнэр хоёр косилкатай, үбһэ нягталан уяха пресс-подборщиттой.

— Бидэ үбһэ хуряаха ажалдаа һайн бэлэдхэл хэзбди. Зэр зэмсэг, трактор, машинануд һайнаар заһабарилагдаа. Үбһэ хуряагаад, «Ангарский» совхозой сэхэ хашаа соонь оруулжа үгэнэбди. 650 центнер һайн шанартай тэжээл тушаагаад байнабди. Сентябриин эхин багаар үбһэ хуряаха даабаряа дүүргэхэ зорилготойбди, дүүргэхэшье байхабди,— гэжэ А. И. Альтшуль мэдүүлнэ.

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын УРС-ын автобазын звеногой гэшүүд 500 центнер үбһэ бэлэдхэхэ даабаритай. Һүүлэй мэдээгээр 400 центнер үбһэ «Эстония» совхозой ажалшадта тушаагаад байна. Тус трестын барилга-хабсаралгын 572-дохи, 581-дохи, 597-дохи поезднуудай оньһожоруулгын управлениин хүдэлмэришэд үбһэ хуряаха ажалаа дүүргэхэ дутэлэнхэй. Трестын предприятинууд 5500 центнер үбһэ колхоз, совхозуудта тушаагаад байна.

— Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ даабаряа сентябриин 5 болотор дүүргэхээр хүдэлмэришэднай шиидэнхэй. Эдэнэртээ али бүхы туһаламжа хүргэнэбди. Эдеэ хоолой зүйлөөр дутамагүйгөөр хангачабди. Холын звенонуудта лекторнуудые, зүжэг наада, концерт харуулха бүлэгүүдые эльгээнэбди. Бүхы звенонууд оньһон техникээр, зэр зэмсэгээр хүсэд хангагданхай. Трестын хүтэлбэрилэгшэд үбһэшэдтэ ошожо, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, үбһэшэдэй һанамжа, дурадхалнуудые хараада абажа, хэрэгтэй юумээрнь хангаха гэжэ эрмэлзэнэ. Би һаяшаг үбһэшэдэй звенонуудаар ябажа ерээб. Даабаряа дүүргэхээр үбһэшэднай эрид шиидэнхэй. Сентябриин эхин багаар 9000 центнер үбһэе колхоз, совхозуудта тушааха арга бидэндэ бии.— гэжэ «Нижнеангарсктрансстрой» трестын һарткомой секретарь Р. Р. Надэршин хэлэнэ.

Транспортна барилгашад бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ даабаряа саг болзертонь дүүргэхэ арга шадалтай гэзд хэлэхэ хэрэгтэй. 9000 центнер һайн шанартай үбһэ колхоз, совхозуудта тушаахын тула барилгашад яһала ороллоно.

К. ЖАМЬЯНОВ.

США-һаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд

Дж. Ф. Мэтлок Буряад орондо

УУЛЗАЛГАНУУД, ҺОНИРХОЛТОЙ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

Америкын Холбоото Штадуудһаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Джек Ф. Мэтлок Буряад орондомнай албанай хэрэгээр ерэбэ гэжэ мэдээсээ һэмди. Уржадэр, сентябриин 1-дэ, Улаан-Удын түмэр замай вокзал дээрэ айлшаниие Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Г. Дамдинов, арадай депутадуудай Улаан-Удын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. К. Кукшинов болон бусад угтаба.

Элшэн сайдтай хамта тэрэнэй һамган Ребекка Мэтлок, США-гай манай орондо байдаг посольствын нэгэдэхи секретарь Джейн Миллер Флойд, посольствын хоёрдохи секретарь Бернадин Джослэн, элшэн сайдай хүбүүд Дэвид, тэрэнэй һамган Валерия Мэтлок гэгшэд ерэлсэһэн байна.

Тэрэл үдэртөө КПСС-эй обкомдо элшэн сайдтай уулзалга болобо. Партиин обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беляков, республикын Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Г. Дамдинов, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Н. Булдаев болон бусад нүхэд элшэн сайдые, бусад американ айлшадые угтажа, Буряад орондо ерэһэн ушараарнь үнэн зүрхэнһөө амаршалба.

Уулзалга дээрэ манай республикада бэелүүлэгдэжэ байгаа хубилган шэнэдхэлгэ тухай, уласхоорондын байдалда хабаатай асуудалнуудаар һонирхолтой хөөрэлдөөн болоо. Хоёр талые һонирхуулһан асуудалнуудта харюунууд үгтөө.

Удаань айлшад арадай депутадуудай Улаан-Удын горсоведэй гүйсэдкомдо ерэжэ, городой совет зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаба. Элшэн сайдта, бусад американ айлшадта горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. К. Кукшинов, партиин горкомой хоёрдохи секретарь Р. Р. Хориноева гэгшэд республикын нисклэл 'Улаан-Удэ, тэрэнэй ажалшадай хэрэгүүд тухай хөөрэжэ үгөө.

Олониитэдэ мэдээсэл тарааданг хэрэгсэлнүүдэй түлөөлэгшэд, республикын газетэнүүдэй, Телевидени болон радиодамжуулгын талаар Гүрэнэй комитедэй хутэлбэрилэгшэд США-гай элшэн сайдтай уулзаа, Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэ журналистнуудай олон тоото асуудалнуудта харюу үгэһэн байна.

Үсэгэлдэр холын оронһоо ерэһэн түлөөлэгшэд буддын шажанай туб — Ивалгын дасанда, нарин сэмбын комбинадай, Дээдэ-Онгостойн амаралтын байшанда, пионернүүдэй лагерьта, Улаан-Удын ипподромдо ошоһон байна. Айлшад үсэгэлдэр үдэшэ Москва хото мордобо.

Элшэн сайдтай Улаан-Удэдэ болоһон уулзалгануд тухай газетынгээ удаадахи номерто хөөрэхэбди.

Манай корр.

ГАСА ХУРЯАЛГА, ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫЕ ЖЭГДЭ ҺАЙНААР, ШАНАРТАЙГААР ЯБУУЛАЯ!

ТҮЛЭГ ЭХИЛБЭ

...намарай баян ургаса хуряажа гүрэндэ тушааха хаагдай хаһа түлэг дундаа эхилбэ. Мүнөө республикыйн районуудай ажахынууд бэлэдхэлэй пунктда овощ, ...ын суглуулжа согсолһон тоо, мэдэзнүүдые зэргэсүүлэхада, Эздын, Хориин районуд гүрэндэ хартаабха ...түсэбөө үлүүлэн дүүргээд байна. Тиигэхэдэ Баргажанайн, Прибайкалиин районуудай ажахынууд даа...ааданхай. Дурсагдаша районуудай ажахынууд аба...ыг олзоороо гаргашаяа харюулжа. өөһэдынгөө олонгэ зоерэр өөрыгөө хангаха экономическа шэнэ гү...ргэнөөр нэбтэрүүлэгдэһэ-һээ хойшо эртүүр эдеэшэдэг ...хартаабха ехэзр тарижа хуряадаг болоо. Иигэжэ го...солон республикынгаа хүн зоние шэнэ ургасаар гүй...ха зорилгоо бэелүүлжэ эхилээ ха юм.

...жэлдэ республикымнай ажахынууд бүхыдөө 52 мянгано хартаабха гүрэндэ худалдаха түсэбтэй юм. Тиин ...ной августын 28-най байдалаар бэлэдхэлэй пунктда ...нно хартаабха тушаагдажа, даабаринь 23 процент ...ээ.

...ой эдеэ суглуулжа худалдаха түсэб һаял 3 про...гүргэдөд байна. Энэ үе соо Ивалгын районһоо ...эр абтана гэхэ гү, али 646 тонно ургаса худалдагдаа...хэдэ Тарбагатайн огородшод 96 тонно, Загарайн овощ ...шад 147 тонно, Прибайкалиин районой ажахынууд ...о овощ тушаагаад байна. Овощ ехэзр, һайн шанар...тушаажа, поли дээрэнээ сэхэ нойманда гаргахын тулэлэй пунктын худалдэмэрилэгшэд ажалаа һайнаар эмхидэг ...ябуулха ёһотой. Эндэ олон дутагдал ушарһаар, ...р, бэлэдхэлэй эмхинүүд суглуулагдаһан огородой ...ргэн тушаажа абахагүй. Тиимэнээ урид хуряагдаһан ...ни хэбтэхэдэ, шанараа доошолуулна ха юм.

...ой эдеэ, хартаабха суглуулжа, бэлэдхэлэй пунктда ...худалдэмэриин эмхидхэлые хинан шалгажа, дутагдаа...ры усадхаха гэзээ арадай хиналтын районно комиой гол зорилго болоно.

...уряалга бүхэн адли ...Зарим жэлдэ ган...ыдан нэбтараар, шэн...ргаһан байха. Харин ...ыотой һайн жэлдэ үд...эрэ ургажа, над...аб даа. Мүн ...эзэшэхэ ушар ...юм. Тиимэнээ тарааяа...ургаса хуряахадаа, ...талаһаа дүршэлтэй, ...эрэ байдалда ур...сум суглуулжа абаа...шадабаритай байха

...ндо манай Баргажа...о сагай уларил яна...жатай зохид байба. ...тарилгаха үнгэргөөд ...ай, хаһа болзортоо ...ааа, хуря бороо ...зарай хүрьһэ шиигтүү...Удаань газаа дулаар...лгамнай жэгдэ һай...ааа юм. Хоёрдохёор, ...уулагшаднай зональ...ршэмэтэй технологи ...нэбтэрүүлжэ, ажа...ын подрядай, ажахын ...й гуримаар эмхидхэ...аданууд илангаяа эр...алта түйлеа.

Хүнтэйн полевой стан ...нгэргэдэһэн заншал...арта хабаадагшад га...лан эрхилхэ культу...үүлхэдэ али эзргын ...байһыень ойлгсо һэн. ...Хилганын колхозуудай ...рономууд Д. Бато-Доржиев гэгшэд эр...ехнологеор таригдаг...ятская-34», «Бурятс...сортын шэниисын, ...улты» сортын обёо...хойская» сортын ха...ай полинуудые се...абаадагшадта харуу...Эдэ полинуудһаа ...адагынь 25—35 цент...аса абтаха гэжэ айл...ийлбарилжа гайхуулаа ...дэ Карл Марксын ...ын колхозой ахамад агроном Ч. Базаров һүүлэй жэлнүүдтэ бии болгогдолон «Сэлэнгэ» сортын шэниисын таригдаһан поли олондо харуулһан байна. Эршэмтэй технологёор таригдаһан энэ полиһоо гектарай 25 центнерһээ бага бэшэ таряан абтахаар багсаагдана. Ажахы эндэһээ суглуулһан ороһоёо бүхыдэнь сэбэрлэжэ илгаад, үрэнэ хүрэнгэдэ хэрэглэхээр хааха байна.

Ажалаа шэнэ гуримаар эмхидхэхэнээ гадна түрүү арга, технологи үргэжөөр нэбтэрүүлһэн эдеэ ажахынуудай механизаторнууд ургаса хуряалгаяа һаядаа эхилхээр бэлэдхэл хэнэ. Байгша ондо район дотор бүхыдөө 14045 гектарай ургаса абтахаар түсэблэгдэнэ. Урдандаа жэл бүри мянгаад гектарай тарилга хэрэглэмжэнээ гаргагдажа гү, али малай тэжээлдэ хэрэглэгдэдэг байгаа.

Хэрбээ ургуулһанаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаа һаа, бүхыдөө 202 мянган центнер таряа амбаарлахаар түсэблэнэбди. Тиихэдэ таряа ехэзр таридаг Улаанай, Хилганын колхозуудтэ түс түстэй 50—60 мянган центнер таряа хуряажа гүрэндэ тушаахаар хараална.

Энэ жэлдэ илангаяа Хүнтэйн полидо ороһоото ургамалнуудай ургаса жэгдээр эдеэшэжэ, олон залаатайгаар ургахаһаа гадна томо бүдүүн хоолостой гэжэ гү, али баян ургасатай болжаар хүлеэгдэнэ. Тэрэшэлэн байгша ондо Хүнтэйн таряаланда буртаг ногоон багa гэжэ тэмдэглэлтэй. Тиимэнээ мүнөө ажахынуудаймнай мэргэжэлтэд поли бүхэнэйнгөө ургасые амяарлажа гү, али сэтэ хадаха юм.

Хүсэд эдеэшэһэн, бог буртаг ногоондо дарагдаагүй полиин ургаса сэхэ хадагдахаар хараалагдана. Тиихэдэ хүсэд эдеэшэзэгэй таряагаа амяарлажа хуряахаар түсэблэнэбди. Энэ жэлдэ ургуулһанаа һайнаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын тула гэхэ гү, али сабшагдажа баал болгогдожо унагаагдаһан таряагаа хура бороодо оруулжа гутаангүй суглуулха гээшэ гол зорилго болоно. Эндэл һэримжэтэй байха болонобди.

Районой ажахынуудта бүхыдөө 7206 гектарай шэниисэ хуряагдахаар түсэблэгдэнхэй. Илангаяа «Бурятская-34», «Бурятская-79» сортын шэниисэ суглуулагдажа амбаарлагдаха юм. Эдэ сортын шэниисэ түргэн айража унадаггүйшье һаа, баал болгогдсоод бороодо оробол, заабол ургадаг байна. Тиимэнээ урдынгаа дутагдалһаа тобшолол хэжэ, хура бороодо орохоор үлүү ехэзр сабшангүй, унагаһанаа тэрэ дороо хуряажа сохихо эрилтэ табигдана.

Ургаса хуряаха болзороо зүбөөр тодорхойлгоходо, орсоһо таряан гээлтэ хоролтодо оронгүй абтадаг гээшэ. Мүнөө урдынхидал таряашад, механизаторнуудта ургаса хуряаха болзор дээрэнээ тодорхойлогдожо үгтэхэзэ болёо. Тиимэнээ ажахынуудай агрономууд, бригадирнуудаа хуряалгынгаа болзорые зүбөөр тодорхойлхо эзргэтэй. Эндэ ургамал бүхэнэй бэшэ, мүн поли бүхэнэй ургаса хэзээ хуряагдахаб гэжэ тодорхойлогдохо болоно.

Байгша ондо шэниисэеэ хүсэд эдеэшэһэн хойнонь сабшажа, баал болгон унагаахэдэ зохид байха гээд һанамжалнабди. Эндэ таряанай айража унахаһаа айлтагүй гэхэ гү, али шэниисэ хүсэд эдеэшэхэдээ айраха бэшэ, харин баал болгогдоод байхадаа ургажа магадгүй бшуу. Эдеэшэнэн таряа баал болгожодо 3—4 үдэр соо һайнаар хатажа, суглуулжа сохиходо зохид болоод байдаг.

Ургаса хуряахын урда полиёо бэлдэхэ эрилтэ табигдадаг. Мүнөө ажахынуудай механизаторууд таряанай полиин захаархие сабшажа сэбэрлэнхэй.

Түргэн айража унадаг гү, али жэгдэ бэшээр эдеэшэнэн таряагаа амяарлан хуряаха гэжэ хэлсэнхэйбди. Тиихэдэ үрэнэнэй участогай ургаса сэхэ хадажа абахамнай. Эндэ комбайнуудай молотилка, барабанууд һайнаар таарадлуулжа һуулгаганхай байха юм.

Поли дээрэнээ асарагдаһан ороһон тэрэ дороо сэбэрлэгдэжэ хатаагдаха байна. Тэрэгүй һаа, ехээр суглараһан таряан досооһоо халажа бурьтаха, ургаха байна бшуу.

Үрэнэнэй ороһо илгажа хаахадаа, ажахынуудная «Сэлэнгэ», «Бурятская-79» сортын шэниисэдэ анхарха юм. Ушарынь хадаа илангаяа «Бурятская-79» сортын шэниисэ хамагһаа һайн гэжэ тоологдодог, гүрэндэ тушаахадэшье үнэ сэнгынь дээгүүр байха юм.

Ургаса хуряалгын эхилхэдэ, хэзээдэшье хура бороон ороожо, ехэ һаад, бэрхэшээл ушаруулхал байха. Тиимэнээ комбайнернууд таряагаа үлүү ехээр унагаажа, хура бороодо оруулангүй суглуулжа абахые оролдохо болоно.

Олонхи ажахынууд Хилганын колхозой жэшээгээр комбайнернуудта штурвальна-туһалагшадые томилхоор хараална. Хуряалгын үедэ бусад түрүү арганууд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байха. Юуб гэхэдэ, манай районой таряашад, механизаторнууд ургаса хуряалгаяа эмхитэй һайнаар үнгэргэхэнөө гадна намарай паар хахалха түсэбөө ургашатайгаар бэелүүлхэ байна.

В. БУДАЕВ,
Баргажанай РАПО-гой түрүүлэгшын орлогшо, республикын габьяата агроном.

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛХЭ

РЕСПУБЛИКЫН РАЙОНУУДТА ҮБҺЭ, НОГООНОЙ ГУРИЛ БЭЛЭДХЭХЭ, СЕНАЖ, СИЛОС ДАРАХА ХҮДЭЛМЭРИИН ЯБАСА ТУХАЙ

1989 ОНОЙ АВГУСТЫН 21-нэй МЭДЭЭН

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Районууд	Үбһэн	Сенаж	Силос	Ногооной гурил
Баргажанай	70	47	22	32
Баунтын	31	—	10	13
Бэшүүрэй	50	23	15	62
Здын	17	24	12	34
Яруунын	33	18	69	50
Загарайн	59	34	—	44
Захааминай	29	5	67	30
Ивалгын	86	26	4	45
Кабанскын	67	40	77	78
Хэжэнгын	61	51	34	40
Хурамхаанай	76	30	106	90
Хяагтын	35	36	15	50
Мухар-Шэбэрэй	28	30	65	52
Ахын	35	—	—	—
Прибайкалиин	67	117	44	66
Хойто-Байгалай	29	—	—	17
Сэлэнгын	26	21	16	21
Тарбагатайн	58	38	38	56
Түнхэнэй	44	14	61	58
Хориин	55	36	43	53
Республика бүхыдөө	**47**	**32**	**34**	**51**

центнер тэжээлэй единицын хүртэхөөр үбһэ тэжээл абтаа. Мүн Хэжэнгын райондо 7,21 центнер, Тарбагатайн, Хурамхаанай районуудай ажахынуудта 6.68—6,82 центнер тэжээлэй единицын хэмжээнэй үбһэн, сенаж, силос, ногооной гурил бэлэдхэгдээ. Тиин гэһээ Баунтын, Хойто-Байгалай, Захааминай, Сэлэнгын, Яруунын, Загарайн районуудта малай тэжээл багаар абтаад байна.

Байгша ондо республикымнай колхоз, совхозуудай тэжээл бэлэдхэгшэд бүхыдөө 588 451 гектарай сабшалангай, мүн таригдаһан ногоон ургаса хуряажа абаха түсэбтэй юм. Тиин энэ жэлэй августын 28-най мэдээгээр 298 982 гектарай ногоон сабшагдажа абтаа гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 19,7 мянган гектараар бага газарай ургаса хуряагдаад байна.

Мүнөө Буряадай статистикын республиканска управлениин суглуулжа согсолһон тоо, мэдэзнүүдые зэргэсүүлэн хэрахада, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри Баргажанай, Баунтын, Яруунын, Ивалгын, Хэжэнгын, Хурамхаанай, Ахын, Прибайкалиин, Хориин районуудта ураншатай һайнаар ябуулагдана. Дурсагдаша районуудай үчёдондоной энэ үеынхиһөө үбһэ ехээр һүрилжэ сомоо за юм.

Шэмэтэй, шанартай сенаж даражa абаха хүдэлмэри Хэжэнгын, Хурамхаанай, Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин районой ажахынуудта ураншатай һайнаар эмхидхэгдэ. Жэшээлбэл, Хэжэнгын райондо сенаж нёдондоной энэ үеынхиһөө хоёр дахин ехээр дарагдаа.

Байгша ондо Түнхэйн районой ажахынуудта силос дараха хүдэлмэрээ эмхитэйгээр ябуулна. Тусхайлбал, үнгэрэһэн жэлэй энэ үеынхитэй сэсуулбал, силос 49 процент ехээр дараад байна.

Ногооной гурил, гранула, брикет гаргаха хүдэлмэри ажахынуудта үргэлжэлөөр. Һүүлэй байдалаар Хурамхаанай райондо шэмэтэй нимэ тэжээл ехээр нөөсэлэгдэнэ.

Мүнөө малай тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри шидхэхы цаадаа оронхой. Олон ажахы, районуудта мүнөө һүүлшын һүри сомогдожо, ургаса хуряаха хаһань түлэг дундаа эхилжэ байна. Тиимэнээ намарай харюусалгатай хүдэлмэриннүүдэй өгэгшээд байһан энэ үедэ тэжээл бэлэдхэлгээ түргэдхэжэ, яаралтай хэмжээнүүдые абаха эрилтэ табигдана.

Ажахынуудта үбһэ хуряалгаяа лаб тэдыдэ дүүргэхэ гэһэн болзор үгтэнэ бэшэ. Тиимэнээ колхоз, совхозуудай тэжээл бэлэдхэгшэд үбһэ һайн шанартайгаар һүрилжэ абаха гэхэ гү, али сабшалангай ногооной шэмэ, шанараа алдаагүй байхада хуряажа үрдихэ ёһотой. Байгша оной ган гасуурай хохидолые хараада абажа, үбһэ тэжээл гансашье ехэ хэмжээгээр бэшэ, мүн эрхим шанартайгаар бэлэдхэхэ хэрэгтэй юм. Ушарынь хадаа, шэмэ, шанартай тэжээлээр гүйсэд хангагданан адууһа малай ашаг шэмэ хэзээдэшье дээшэлнэ гээшэ.

Мүнөө үбһэ бэлэдхэжэ, силос, сенаж дараһын хажуугаар тэжээлэй корнеплод малтажа суглуулха хүдэлмэри һаядаа эхилхэнь. Мүн зеленко хуряаха, һолоомо суглуулха хаһа эйтсо.

Һүүлэй мэдээгээр республикымчай ажахынуудта малай условно толгой бүхэндэ 4.48 центнер тэжээлэй единицын хэмжээнэй үбһэн, силос, сенаж, ногооной гурил бэлэдхэгдээд байна. Байгша ондо республикымнай ажахынуудта малай тэжээл багаар абтаад байна.

УРДАМНАЙ ШАНГА ШАЛГАЛТА

Ажалаа шэнэ гуримаар эмхидхэхэнээ гадна түрүү арга, технологи үргэжөөр нэбтэ

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хубилган шэнэдхэлгын замаар

ЗОНДО ДҮТЭ БОЛОХО

Доодо шатаһаа хубилган шэнэдхэлгэ эхилээ һаа, заатагүй бэелүүлэгдэхэ гээд мүнөө мэдэжэ болонхой. Тиимэһээ партийн ээлжээтэ пленум районой түбтэ бэшэ, харин Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо үнгэргэхэ гэһэн шийдхэбэри абтаһан байна. Энэ хадаа юу үгэнэб? Нэн түрүүн, партийн үзэл сурталай таһаг хүдэлмэриеэ хубилган шэнэдхэжэ, гол түлэб бүхы хүдэлмэриеэ ажалша коллективүүдтэ ябуулдаг болоо юм.

Хоёрдохёор, партийн райкомой гэшүүд плонумэй урда ажалша коллективүүдтэ ошожо, эндэ ябуулагдадог үзэл сурталай, эмхидхэлэй-партийна хүдэлмэриэй, зонсой һуудал байдалтай танилцаһан байгаа. Энэ ехэ шухала юм. Юуб гэхдэ, «КПСС-эй XXVII съездын эрилтэнүүдэй ёһоор үзэл сурталай, политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хубилган шэнэдхэхэ талаар Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь, КПСС-эй райкомой гэшүүн О. Б. Мухуевай ябуулжа байһан хүдэлмэри тухай» асуудал табигдаа ха юм. Үшөө нэгэ онсо шэнжэнь гэхэдэ, партийн райкомой һанамжаар, эндэ тусгаар үгэ хэлэгшэд бэшхагүй, пленумдэ хабаадаһан зон бүлта өөрынгөө һанамжа хэлэхэ, дурадхал оруулха аргатай байгаа. Иимэ байдал үнэн сэхэ хөөрэлдөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ нүлөөлөө.

Пленум бэлдэхэ комиссиин гэшүүд ажалша коллективүүдтэ ошожо, юрын колхозингуудтай, ажалай, дайнай ветерануудтай, залуушуултай хөөрэлдэһэн байна. Тиигэжэ пленум дээрэ элидхэл хэхыень парткомой секретарь О. Б. Мухуевта даалгаа.

— Нэн түрүүн бидэ хүнүүдэй үхаан бололые хубилгахые ороолдохо болоносбди. Мүнөө үедэ хүүшанайхяараа бодомжолжо болохогүй гэжэ зон ойлгодог боложо байна. Хоёһон үгэ хэрэгтэй бэшэ, харин бодото хэрэгүүд хэрэгтэй болсо. Тиимэһээ үзэл сурталай, бүхы пропагандистска хүдэлмэриеэ хүнүүдтэ дүтэ болгохо, тэдэнэй бодол, һанаа хэнгаха ёһотой, — гээд, тэрэ элидхэлээ эхилээ.

Тиигэхын тула юу хэхэ хэрэгтэйб? Элидхэлшын һанамжаар, нэн түрүүн мүнөө маһай орон дотор боложо байһан хубилалтнуудые ойлгуулха, тайлбарилха, гол зорилгонуудыень харуулха хэрэгтэй. Хоёрдохёор, хүнүүдые һургаха хэрэгтэй. Тиихэдээ колхозниггуудые экономикын үндэһэ һуурин асуудалнуудтай танилсуулха, хүдэлмэриин түрүү онол аргануудта һургаха шухала. Гурбадахяар гэхэдэ, хүнүүдэй һуудал бэйдал һайжаруулхын түлөө оролдохо хэрэгтэй болоно.

Хубилган шэнэдхэлгые улам гүнзэгырүүлхэ бүреэ үзэл сурталай хүдэлмэри һайжаруулха шухала гэжэ парткомой секретарь зүб хэлээ гэжэ һанахаар. Тэд бодото хэрэг дээрэ ямар гэшэб? Хүгжэлтын тогтошоһон жэлнүүдэй һүүлээр богонихон үе соо хубилалтануудые хэжэрхихэнь бэрхэтэй юм бээ. Тиигэбэшье зарим тэды хубилалтснууд болоһон байгаа ёһотой.

— Миниий һанахада, мүнөө үедэ үзэл сурталай хүдэлмэри соёлой, ажаһуудалай, зониие хангалгын асуудалнуудтай нягта холбоотойгоор шийдхэгдэхэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, эдэ асуудалнууд мүнөө түрүүшын ээлжээндэ шийдхэгдэхэ ёһотой. Тус ажахын байдалтай танилсаад байхада, ажалай ветерануудай зүгһөө колхозой парткомдо ямаршье гомдол үгы. Гэбэшье тэдэнэр районой хэлхэз холбооной таһагай, райпотребсоюзай хүдэлмэри өхэзр шүүмжэлэһэн байна. Телефон оруулха захил дүүргэгдэнэгүй. Радио муугаар хүдэлнэ. Магазинуудта хэрэгтэй юумэн үгы. Эдэ бүгэдые шийдхэлгэдэ партком хабаадаха байгаа гээд һананоб. Эдэ дутуу дунданууд хүнэй дура гутгаана бэшэ гү? — гээд Түнхэнэй совхозой парткомой секретарь Н. Х. Улахинов хэлэбэ.

Партийна суглаанууд дээрэ шухала асуудалнууд табигдана. Тэд тэдэ һайн бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэдэнэ гээд шүүмжэлэгдэз. КПСС-эй гэшүүд булта суглаандаа ерэнэгүй. Тиихэдэ партийна организаци кооперативүүдай гэшүүдэй дунда политическэ, үзэл сурталай хүдэлмэри һулаар ябуулна. Парткомой заседани, партийна суглаануудай дээрэ нэгэшьэ кооперативай түрүүлэгшын тоосоо шагнаагүй байха юм. Энэ талаар партком өхэ хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй.

Н. Х. Улахиновай хэлэһэнэй ёһоор эндэ олон дутагдалнууд бии байна. Партком мүнөө үзэл сурталай, политическэ хүмүүжүүлгын асуудалнуудаар холын хараатай зорилгонуудые табиихай. Эдэнниге бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлэх. бүхы хүдэлмэриеэ ажалша коллективүүдтэ, зонсой дунда ябуулдаг болохо хэрэгтэй болоно. Сэхыень хэлэхэдэ, гоё үгэнүүдые хэлээд үнгэрэх, хүнүүдэй юу бодожо, һанажа байһанаарнь һонирхохогүй ушарнууд үшөөл дайрэлдадгэт зандаа байнаар.

Колхозой партком энэ хүдэлмэриие һайжаруулхэ талаар хэмжэнүүдые абанагүй гэхын аргагүй. Жэшээнь, 1988—1990 онуудта бэелүүлэгдэхэ үзэл сурталай хүдэлмэриин комплексно түсэб табигданхай. Агитаторнуудаар эгээн бэрхэ, хүнүүдтэ юумэ ойлгуулжа шадаха хүнүүд табигданхай. Мүнөө хүнүүдэй ажаһуудаг газарта 35 агитатор хүдэлнэ. 13 агитатор ажалша коллективүүдтэ хүдэлмэри ябуулна. Тэдэнэй 18-нинь КПСС-эй гэшүүн, 13-нинь комсомолшууд. Партком үзэл сурталай эдэбхитэдэй семинар үнгэргэжэ, тэдэнэй бэелүүлэх зорилгонуудые хараалдаг, заабэри зүбшөөл ходо үгэжэ байдаг.

Элидхэлшын хэлэһэнэй ёһоор агитаторнууд Ж. Ц. Ябжанов, С-Д. Ш. Удаев, А. С. Ангамаев болон бусад өөһэдынгөө үгөөр суглаа хүдэлдэг нүхэдөө амжалтатай ажалда элсүүлжэ шададаг зон юм. Байгша оной нэгэдэхи хахад жэлэй

Национальна политикын талаар КПСС-эй платформын проектые зүбшэн хэлэ

НЭГЭДЭЛЭЭ БЭХИЖҮҮЛХЭ

«Партийн мүнөө үе сагай партийн национальна `политика» гэһэн КПСС-эй платформын проектые түбэй газетэнүүд августын 17-до хэблээ һэн. Менай үргэн дэлгэр Эхэ ороной алишье нютагта — Анадырташье, Абхазидашье, Агадашье, Арменидэшье — адли һонирхон, энэ шухала документын проекттэй совет хүнүүд танилсна. КПСС-эй бэелүүлхэ национальна политикын стратегическэ зорилгонууд тэндэ тодорхойлогдонхон. Партийн түбэй аппарадай хүсөөргү, али нэгэ хэдэн үсөөхэн эрдэмтэдэй бэлдэһэн бэшэ, харин республика бүхэндэ үргэн олониитын, эрдэмтэдэй хабаадалгатайгаар бүхэлэй жэлэй туршада зүбшэн хэлсэгдэһэнэй удаа, тэдэ олон научна конференциинууд, суглааннууд дээрэ оруулагдаһан дурадхалнуудые нинтэлһэнэй удаа бүтэһэн документ байһан ушарһаа удхаараа нилээд гүнзэгы, урдань хайхарагдадагүй байһан асуудалнуудта харюунуудые энэ документ үгөө.

«Национальна асуудал Советскэ Союзда һүүлэй үедэ тон хурсадаа гээшэ. Энэзнһээ үламжалан гараһан асуудалнуудые шийдхэлгэ хубилган шэнэдхэлгын ба манай ороной өрээдүйдэ асари ехэ удхашанартай байха гэжэ парти мэдэрнэ» гэһэн үгэнүүдэр энэ документ эхилнэ. Энэ ехэ удхатай үгэнүүд. Манай орон дотор национальна харилсаанууд ямар ушарнуудаа боложо орео байдалда ороб гэһэн асуудал нэн түрүүн гараа.

Нэгэ хүндэ һүгэдэн шутэдэг байһан жэлнүүдтэ, мүн тэрэнэй һүүлээр нилээд удаан үргэлжэлһэн хүгжэлтын зогсоһон жэлнүүдтэ национальна политикые бэелүүлгэ В. И. Ленинэй зааһан хэраа шугамһаа ехээр хадуурһан байгаа. Үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхадаа, манай орон соо национальна асуудал үнихада эсэслэн шийдхэгдэнхэй юм. Харин үндэһэ яһатанай

гүрэнэй национально-гүрэнэй байгуулэмжа мүнөө сагай зрилтэнүүдтэй тааралдуулан шэнэлэгдэхээр болоо бшуу. Союзна республикануудай бэе даһан эрхэнүүд ехэ болохонь. Тиихэдэ үсөөн хүн зонтой үндэһэ яһатанай национальна район, поселково, сельскэ Советүүдые байгуулха эрхэтэй болохо гээд проект соо хэлэгдэнэ. Хуули бусаар һууһан тоонто нютагуудһаа сүлэгдэһэн крымэй татаарнууд. Поволжиин немецүүд, кореецүүд, грегүүдэй, турок-месхетинецүүдэй асуудал шийдхэгдхэ ёһотой. Проект дотор эдэ асуудалнуудаар зохёогдоһон КПСС-эй хараа бодолые һайшаанаб.

Национальна соёл болон хэлэн тушаа тусгаар булэг энэ проект дотор оруулагданхай. Нютаг зоной, байра дээрээ һууһан яһатанай хэлые ондоо яһатанай түлөөлэгшэдэй үзэдэг болохо хэрэг али болохоор һайшааха, нютаг хэлэндэ һурахадань али болохоор туһалха хэрэгтэй гээд тон зүб зааг даана. Хорикин районой Хурбын совхозсор ябахада, тэндэхи ородууд, татаар яһатан бүрядаар хөөрэлдэжэ байдаг. Радио, телевиденин бүряад дамжуулганнуудта уһан бүряадаар хөөрэжэ байхыень нэгэнтэ бэшэ дуулаа һэм. Харин тиихэдэ, Ивалын районой «Заветы Ильича» совхозой Хурамшада «Ургы» гэжэ хүүгэдэй саад бии. Тэндэ дүшөөд бүряад хүбүүд, босагад, үсөөхэн ородууд хүмүүжүүлэгдэжэ байгаа. Тэд бүлта бога, ехэгүй, ород дээрэ хөөрэлдэнэ. «Бүряад зон хадань бүряадаарнь хөөрэлдэжэ һургахаа яана гээшэбта? — гэжэ асуухадам, хүсэд ойлгохоор харюу сэдэй хүтэлбэрилэгшэд үгөөгүй бэлэй. Энэ уулзалга хэдэн жэлэй урда болоо һэн. Магад мүнөө ондоо болоһоншье байжа болоо. Би эндэ үнэн болоһон ушар туухай хөөрэнэб. Иимэрхүү ушарнууд дэлгэрэнхэй байһан.

Манай республикын городуудта болон хүдэлмэришэдэй тосхонуудта, өхэнхи районой түбүүдтэ бүряад хэлээр мэдэхэгүй хоёр үеын бүряад зон ажаһууна. Түрэлхи хэлэндээ һургаагүйнь түлөө нэн түрүүн эхэ, эсэгэнь эзмэтэй. «Үглөөдэрэй өөхэнһөө, мүнөөдэрэй уушхан» гээд лэ бэлыень хараад гү, гэртээ дүтэ байһан һургуулида обтоод, үхибүүгээород класста оруулдаг бүряадууд олон.Ород класста һуража, дунда һургуули дүүргэгшэдэй дээдэ һүргуулидэ ороходонь бэлэн гэһэн тон буруу ойлгомжо далаад-наяад онуудта хүдөө нютагуудта бии болоһон юм. Түрэлхи хэлэн дээрэ бүряад дунда һургуулинуудые дүүргээд, багшын дээдэ һургуулидэ ороод һураһан студентнэртэ олон жэл соо заажа байхадаа иимэ согсолол хэхэ байнаб: түрэлхи хэлэнай хүниие хойшонь татадаггүй, харин баян хэлэтэй, ухаансэр бодолтой болоходонь хүн бүхэндэ туһалдаг. Үндэһэн хэлээ мэдэхэгүй хүниие хараже ябахада, нэгэл дутуу байдаг.

«Национальна асуудалай үзэл сурталай-теоретическэ тала туухай» проектын түгэсхэлэй бүлэг соо хэлэгдэнэ. «Интернационализмые газаа талаһаа, ондоо тэһээ баалажа нэбтэрүүлэһэн бэшэ, харин сэдьхэл бодолдонь шэнгэһэн дотороо эрилтэ хэрэглэмжэ мэтээр ойлгохо ёһотой» гэжэ тон зүб тобшолол хэгдэнэ. Национализмда, шовинизмдэ зэргүүгээр бүри шанга тэмсэл хэлэг болохо» гэһэн тобшололые ехэл зүб гэжэ һананаб.

Зүгөөр совет патриотизм тухай нэгэшьэ үгэ эндэ дурдаг

ЗАХИРАЛТЫН ЁҺООР «ЗАРАХАЯА» Б

«Бурятскагропромстрой» нэгэдэлэй Загарайн ажахынууд хоорондын онһожоруулагдамал-нуудэл колониин начальник, нэгэдэлэй ажалша коллективэй советдэй гэшүүн С. С. Егоровтой хөөрэлдэхэдөө, манай газетэдэ «Хүдөөгэй барилга хүгжөөхэ туухай» гэһэн ниитэ гаршаг доро толилогдожо байһан материалнууд тухай тобшо тэдыгээр дуулгаа һэмди. Тиихэдээ Сергей Савельевичэй өөрынь һанамжа дуулаха хүсэлэнтэйгөө мэдүүлээ бэлэйбди.

КОРРЕСПОНДЕНТ: Сергей Савельевич, «Хүдөөгэй барилга» гэжэ амяарлан, ниитэ барилгаһаа илгажа харуулһамнай хэр үндэһэтэй гээшэб!

Харюу: Иимээр асуудал табиһыетэй тон зүб гэжэ һананаб. Ушарынь хадаа хүдөөгэй барилгын хүтэлбэридэшье, эмхидхэлдэшье, хангалгадашье өөрын бэрхэшэлнүүд, өөрын онсо шэнжэнүүд бии. Нэгэдэхеэр гэбэл, объектнүүд гол түлэб жэжэнүүд, олон газаараар таранхай гээшэ. Хөөрдохёор, газар малтадаг, ашаа үргэдэг онһонууд, жэжэ, томошье экскаваторнууд яаха аргагүй дуталадаг. Бетоной холисын сарсашахагүйн тула ябууд дундаа хүдхадаг тухеэрэлгэтэй автомашина үгыбди. Бетон бэлэдхэхэдэ, зөөхэдэ хэды аятай һэм. Жэлэй туршада 1.5 миллион кубометр бетон хэрэглэнэбди. Нэгэдэлдэмнэй бетон зөөдэг ороодоол хэдэн иимэ машина бии. Нэгэ хүдөөгэй барилгын комбинатта, нүгөөдэнь Восточная МПМК-да, гурбадахиень хаана һэм, мартаб.

Энэ талаар территориально-барилгын «Бурятстрой» нэгэдэл абаад хараа һаатнай, хүдөөдэ хүдэлдэг колонно бухэнинь манайхиһаа онһожоруулгын зэр эзмэсүүдээр арба дахин үлүүтээр хангагданхай.

КОРРЕСПОНДЕНТ: Тиихдээ бии байһан юумэнээ үлэнэниинь яэ хүдөөгэй барилгада хүртэнэ гээшэ гү!

ХАРЮУ: Тиимэл болоно гээшэ. СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ энээн туухай тодоор хэлэгдээ һэн. Мүнгэ зөөри, материал, онһонуудые—юрэдөө бүхы нөөсэнүүдэй 30—40 процентые промышленностыһаа абажа, хүдөөгэй барилга руу эльгээхэ гэһэн хөөрэлдөөн болоо. Нөөсэнүүдээр хангалгын талаар хүдөөгэй барилга промышленна хото, городойхиһоо дутаха ёһогүй гэһэн һанамжа дэмжэх байнаб. Амин шухала зорилгын — Эдеэ хоолой программын бэелүүлэгдэдэг газарта барилга үргэдхөөгүйдэ, аргагүй. Харин мүнөө ямар байдал үзэгдэнэб? Хирпиисээр 25—30, соргоогуудаар 15—20 процент хангагданабди.

КОРРЕСПОНДЕНТ: Нэгэдэлнээ таһаржа, ажал ябуулгаа амяараа, бэе даангяар эрхилхэ арга бии гү!

ХАРЮУ: Эдэн МПМК шэнээр байгуулагдаһан АПО-гой бүридэлдэ ороо һэн. Нэгэ талаараа үүсхэлынь һайн. Нэгэдэлнээ дулдыдангүй, өөрынгөө дураар түсэбөө зохёон табиха, ажал хэрэгүүдээ эрхилхэ... Гэбэшье мүнөөнэй байдалда энэ хэрэгэймнай булюу һайн талынь элирэн гарахань бэрхэтэй юм. Мүнөө дээрээ материальна бүхы нөөсэнүүднай түбэй газарһаа хубаарилагдана бшуу. Каменскын, Улаан-Удын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводууд, Зареченскын хүдөөгэй барилгын комбинат, Харачхын барилгын материалнуудай участок — эдэ бүгэдэ нэгэдэлэймнай мэдэлдэ юм. Тиимэнээ Эдэн проектно-барилгын кооперативай начальник Ю. И. Смирнов нэгэдэлэй зүгөөс экономическа, техническэ туһламжагүйгөөр бүтахэгүй байна гэһэн тобшолол дэмы хэзгүй ёһотой, АПО-дой барилгын бэрхэ мэргэжэлтэд үгы.

КОРРЕСПОНДЕНТ: Хүдөөгэй барилгые хүтэлбэрилгэ ямар гэжэ һананат!

ХАРЮУ: Түсэбөө эхилнүү. Анхан сагта барилга-хабсаралгын хүдэлмэринүүдэй түсэб урагшатай бэелүүлэгдэдэг байгаа. Материальна нөөсэнүүд түбэй газарта хамгаалагдаад, сэхэ манда дамжуулагдадаг һэн. Харин мүнөө республикын Госагропромдо түрүүн үгтэнэ. Эдэмнай барилгын талаар Госагропромой түрүүлэгшын орлогшо А. Г. Шабаганов түрүүтэй захилшад боложо, эд материалнуудые хубаарилна. Юунэйхи гэжэ хүдөөгэй барилгын хүтэлбэрилгые иимэ орёо болгоо юм? Хадааһа, цемент хубаарилхын орондо захил хэгшэдэй барилгада сэхэ хабаадаа һаань, бүри аша үрэтэй байха һэн.

Хүтэлбэрилгын аппарадые хороохо, барилгын талмайнуудта хүнүүдые олошоруулха гэһэн зорилгын табигдаад байхада, хүтэлбэрилгые бүри орёо болгохонь бууруу. Иимэ гүрим хэзээ нэгэтэ болюулха. Агропромһоо таһаржа материально-техническэ баазадаа эзэн болохо ёһотойбди. Иимэ удхатай бэшэгээр нэгэдэлэймнай ажалша коллективэй совет «Росагропромстрой» нэгэдэлдэ, республикын Министрнуудэй Советдэ хандаа һэн.

КОРРЕСПОНДЕНТ: Иимэ байдалда нэгэдэлэй даабари, заабаряар `лэ сэхэ хүдэлнэ гүт!

ХАРЮУ: Нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Д. Ш. Шагдаров хүшэр хүндэ энэ байдалда тогтохоодоо, материальна нөөсэнүүдээр бэтадхагдаһан захилнуудые хажуу тээнээ абахадатнай болохо гэжэ зүбшөөнэн юм. Жэлэй түсэбэй 10—16 процентые сэхэ хэлсэгнүүдэй ёһоор бэелүүлжэ болмосор.

Тэд өөнэдөө нигэжэ шэлэхэ ябадалнай һайтай гү, муутай гү? Энэ ушарта социальна барилгануудта гол анхаралаа хандуулха гэһэн гуримаа сахижа шадахагүй болонобди.

Гэбэшье социальна объектнүүд — Эрхирэг һууринда дунда һургуули, Наринда — һургуули-саад, Хара-Шэбэртэ клуб баригдена. Бага һууринуудые — Онохой Шэбэрые, Арбижалые, Ангирые мартаха ёһогүйбди. Эрхим комплексно бригаданнуудые нэрлэмээр. Г. Н. Буловай хүтэлбэрилдэг бригада Элхидэ автобус, машинын дуулаан байра барина. «Агропромхимия» нэгэдэлэй промбаза, Ташаланда [illegible] баригдажа байнхай. Д. И. Переваловай бригадые мүн лэ эрхимүүдэй тоодо оруулмаар. Н. П. Гавриловай хүтэлбэрилдэг модо бэлэдхэгшэдэй бригада, автокрановщик Н. Н. Александров, складые даагша Т. В. Черниговская гэгшэд 20 гаран жэлэй туршада эрхимээр хүдэлнэ.

КОРРЕСПОНДЕНТ: Нютагай түүхэй эд, материал хэр хэрэглэнэбта!

ХАРЮУ: Өөнэдөө модо бэлэдхэдэгбди. Модо хүрөөдэдэг, мүн столярна [illegible] хын, үүдэнэй [illegible] гэхэһээ эхил[illegible] эндээ бүтэ[illegible] асфальто-бето[illegible] ди. Битумай б[illegible] дээ 20 мянган[illegible] нээ үлүү т[illegible] таар хушана[illegible] ороо[illegible]оной т[illegible] хушадагбди.

Хирпиисын [illegible] хай хэлэбэл [illegible] модоной зай[illegible] хой, тезд хэр[illegible] ридэлынь [illegible] дагуй байна[illegible] хада, нэгэдэл[illegible] пиисын томо[illegible] ригдаха ёһото[illegible] нууд, жэшээн[illegible] рамхаан. Ага[illegible] заводуудтай [illegible] нэн.

КОРРЕСПОН[illegible] хид өөнэдөө [illegible] жа, дэмжэлгэ[illegible]

ХАРЮУ: Р[illegible] хынуудай хуг[illegible]

Кранай машинист О. А. Богомаев Улаан-Удын 2-дохи ТЭЦ-эй барилгын эхилнэн сагнаа хойшо эндэ хүдэлнэ. Тэрэнэй суг ажалладаг нүхэдтээ нишэ ерэхдэ, эндэ ой медон байһан юм. Тэрэ сагнаа үнгэрнэн 3 гаран жэлэй туршада нилээд олон объектнүүд баригдаа. «Востокгидромонтаж» трестын Улаан-Удын хабсаралгын управленидэ О. А. Богомаев 12 жэлэй туршада ажаллажа, баян дүршэл шадабаритай, хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: О. А. Богомаев.

Н. БАЛДУЕВАГАЙ фото.

МҮНГЭН ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Нарин сэмбын комбинадай коллектив РСФСР-эй Текстильнэ промышленностин министерствын хөөрдохи мүнгэн шангаар шагнагдаба.

Комбинат дотор дэлгэрнэн мурысөөндэ нооһо илгалгын, түүхэй эд бэлэдхэлгын болон бусад цехүүдэй коллективүүд шалгарна. Нооһо илгалгын цехэй Г. К. Орловагай хүтэлбэрилдэг коллектив «Эрхим бригада» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Тэдэнэр үрэ бүтээсэтэйгээр хүдэлжэ, хараалһан графиктаа үридшалан хүдэлнэ. Сагые ахин ажаллагшадай тоо эндэ үдэрнөө үдэртэ олошоржо байна. Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй даабарие 480 хүн болзорһоонь үрид дүүргээ һэн. Табан жэлэй дүрбэн жэлэй түсэб дүүргэнэн тухайгаа 46 хүн мэдүүлэнхэй. Арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбтэ даабарие 10 хүн дүүргээ юм.

З. ВАСИЛЬЕВА,
комбинадай социалис мурысөөнэй талаар инженер.

«Хүдөөгэй барилга хүгжөөхэ тухай» гэһэн статья

Манай мүнөө үеын ажабайдалда телевиденни болон радио-дамжуулга айлгабтар ехэ үүрэг дүүргэдэг гэжэ бүгэдэнэ эли. Дээрэ дурсагдаһан мэдээсэлэй органнуудай аша туһаар орон дотороо болон юртэмсэ дэлхэй дээрэ боложо байһан һонин саг соонь шэхээрээ шагнаха, нюдөөрөө харахе, сэдьхэлээрээ мэдэрхэ аргатай байнабди.

Агын Буряадай автономито округто 1965 онһоо радио-дамжуулгын редакци хүдэлжэ, нютаг соомнай богожо байһан эрдэб һонин олон тоото шагнагшадтаа дуулгадаг юм. Үдэр бүри нэгэ часай туршада бүряад, ород хэлэнүүд дээрэ дамжуулганнуудые хэдэг. Россин Федерацийн түбэй газар дайдада түбхинһэн олохон областнуудай телевиденни болон радиогой комитедүүд мүн лэ нимэрүүр хэмжэнэй саг соо дамжуулганнуудые ябуулдаг байна.

Дамжуулганнуудые бүри олошоруулхын, шажарыень һайжаруулхын тула радиогой шэнэ байшан гээ барихэ хэрэгтэй гараз һэн. Шэтэн облгүйсэлкомой телевиденни болон радиогой комитедэй түрүүлэгшэ Е. Б. Малиновай тон ехэ үүсхэл ороолдогоор нимэ арга боломжо олдожо, тедорой ажал ябуулагдаха эхилээ бэлэй.

Манай орон дотор нацинууд хоорондын [illegible]ууные нарижуулан һайжаруулха, хөөр хэлэ шудалха асуудалнуудай бодотоор бэелүүлэгдэжэ байһан үедэ Агада телевиденни Сайгуулта гэһэн шэнэ үүсхэл гараз һэн. Тиигэжэ Радиогой байшангай проект үргэдхэгдэжэ, телерадиокомплекс барихэ тухай партийн Шэтэн обкомой бюрогой түсхай шийдхэбэри абтаһан байна.

Һаяхан июль Һарын эхээр ороноймнай автономито округууд соо'оо эхэлэ түрүүлэн Агада телерадиокомплексын һуури табигдэбэ. Орловскын барилгын управленикин түсхай бүлэг энэ барилга эрхилнэ.

— Коллективнай энэ барилгада урагшатайгаар ороособо. Мэргэжэл түгэс барилгашадаа тиишэнь эльгээгдэбди. Барилгын-территориальна «Забайкалстрой» нэгэдэл комплексые барилгын хэрэгсэлнүүдээр таһалгаргүйгөөр хангахаар уялгаданхай. Тиимэнээ энэ жэлэй хугасаада барилгашадай энэ байшангай хана бодхоожо эхилхээр хараална. Бүхыдээ энэ бэлэйлые 1990 оной эсэгэ ашаглалгада үгэхөөр түсэблэнэбди,— гэжэ Орловскын барилгын управленикин начальник О. М. Макеев манда мэдүүлээ һэн.

Мүнөө үедэ зохёохы ёһоной, мүн техническэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ ажал ябуулагдана. Бүхыдөө национальна телестудида хори гаран хүн ажаллаха юм. Хожомоо телерадиокомплексёо Орловск тосхон руу үтөөгөө татагдажа, хөөр программатай станцикин хүсөөр мэнэй дамжуулганууд теле-харагшадта хүргэгдэхөөр түсэблэгдэнэ.

Шэнэ байшан соо Венгриин Арадай Республикаһаа эльгээгдэһэн радиогой орёо онһон техникэ табигдаха юм. Харин теле-дамжуулганууд мэнэй орондо бүтээгдэһэн шэнэ үе сагай техникээр хангагдаа байна. Тиимэнээ эндэ ажаллаха журналистнуудта һайн эрхэ байдел байгуулагдаха эзргэтэй.

Оюрутой түб Ага тосхондо тусгаар радиостанци түхеэрэгдэхэ. Энэзнэй ашаар агаарай долгиндо сэхэ, гараха аргатай болохобди. Харин мүнөө үедэ дамжуулганууднай хэлхэз холбооной утаһаар нютаг соогоо ябуулагдадаг. Зүгөөр долоон хоногтоо гурба дахин дамжуулганууднай Шэтэнэй «Баян талын аялга» гэһэн радиостанциар ябуулагдадаг.

Гэхэтэй саматта үнгэрэһэн хабаһаа «Сагай амисхаал» гэһэн нэрэтэй мэдээсэлэй, үрэ гохёогой болон хүгжэм дуунай дамжуулга Шэтэн телевиденеер бүряад хэлэн дээрэ ябуулагдана. Округтой хүн зонһоо гадна областнин бүсад районуудай бүряад үндэһэ яһатан түсхай корреспондент Балдандоржо Жаповай Шэтэн телевиденнин журналистнуудтай бэлдэһэн дамжуулганууды ехэтэ һонирхон харадаг бшуу. Миниий һанахада, «Сагай амисхаал» гэжэ нэрэтэй дамжуулга округтой телевиденнин эхин [illegible], үндэһэ һууринь болобо [illegible].

Эсэстэнь хэлэхэдэ, һаяан жэлнүүдтэ ажаллажа эхилхэ телерадиокомплекс хадаа хүгжэн һалбарһан Агин талын арад зонай ажабайдалые олондо үнэжэмэ зүбөөр зураглан харуулха, мүнөө үеынь түүхэ намтарые түүрээн хөөрэхэ хэрэгтэ ехэдэ нүлөөлэх гэжэ бодогдоно.

З. НАМДАКОВ,
округжэй радио-дамжуулгын редакцийн ахамад редактор.

Һунгалта туха

ӨҺӨДӨӨ

АССР-эй Конти-
дайнай жэл
ба нэмэлтэнүү
тухай», «Буряа
Верховно Сове
депутадуудай һун
«Буряадай АССР-
дэй арадай депу
талта тухай» бу
Р-эй хуулинуудай
республикын газе
логдожо, бүгэдэ
хэлсэлгэдэ та
Хуулиин про
нютаг, түрэлхи
хэлэгдэ
лиинтаа
дые арьбадл
додог хүнүү
Совет Федера
шэ юм аалт
волюциин үр
рэ мүргүй,
рэгүй мүнг
байһан хэбэ
ха гэжэ
душеед онг
Мүнөө тиим
ямаршье
руушаагдаа
дэдэгүй хүн
түймэр эдиэ
хэлсэдэг б
байжа болоо
хозяуудта,
предприятин
музейнүүдэй
аша туһатай.

Хэсүү шанг
хатуужан, ш
совет арадуу
саяе зорюу
сэдэг этэгэ
бии болоо.
шье бай
байг хамаагүй
татаараа
гүүдэ гараа
хай. Совет
нэгэ ниитэ
гаргаа хоны
аал? Үндэ
жөөрөөшэдэ
абамаар боло

филос

Р-эй ФИН НИСТЕРСТ СР-эй ГҮ БАНКЫ

ШУХАГ МЕТАЛЛНУУДА МОНЕТЭНҮҮДЫЕ ГАРГА

эдэмэл гүрэнэй
ууд зорюулагда
ууд 1989 оной ав
гаргагдаад. хэ
хилхэнь:
түхэриг (үнэтэ
ынь шэнгүүр 31.1
рининь 900)
түхэриг (15.55
түхэриг (7.78
150 түхэриг
999).
түхэриг (31.1
ууд тус тустаа
,6 болон 37 мил
метртэй.
нюур болон ара
ааа тобогор хэ
нюур талын
СССР-эй Гүрэнэй
Түрэнэй доронь
доодо заа
хаграар хэды т
ынь бэшэгдэнхэй
100 түхэриг», «50
түхэриг», «25
рэмхаан. Ага
заводуудтай
нэн.

КОРРЕСПОН
хид өөнэдөө
жа, дэмжэлгэ

ХАРЮУ: Р
хынуудай хуг

Менделеевэй хи
ниитүүдэй перио
мэдэ металлай
гэдэг Бэйһа
шухаг металлай
шэнэн холи
рининь. Монетнэ
табигдаһан.

Монет
барижэг
Үнэтэ
гаргагда
жэнүүд
— ту
туотаа
— ал
мянган
— п
мянган
Монет
хэрэгэл
нүүдэй
ративаа
нууд, э
зууд, э
бэринүүд
нуудта
кредити
гээхэн
лалтагүй
даар, б
ной мн
приятин

ТОДО нэг: дэйнэ республика
ГҮҮР БОЛОЖО ГАРАБА, Энэ
НЭГЭН ОРГАНИЗМДА СУГЛАРНА
ЭРЭЭ: ТҮБЭЙ МЭРГЭЖЭЛТЭН
та

ЗУРАГ ДЭ
С. БА

Һунгалта тухай Хуулинуудай проектнүүдые зүбшэн хэлсэнэбди

ЭҺЭДӨӨ ҺУНГАХА ЁҺОТОЙ

АССР-эй Конституци (Үндэһэн Хуулиндэ) хувилаантанууДые ба нэмэлтэнүүдые оруулха тухай», «Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутадуудай Һунгалта тухай» Буряадай АССР-эй Хуулинуудай республикын газетэнүүдэ зүбшэгдэжэ, бүгэдэ Хуулинин проектын 92-дохи статьяе дотор «Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Түрүүлэгшые. Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Түрүүлэгшые Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Түрүүлэгшэй орлогшые Һунгадаг» гэжэ хэлэгдэнэ. Тус статья соо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Түрүүлэгшые ямар аргаар Һунгаха тухай хэлэгдэнэгүй ха юм. Ушар тиимэһээ **«Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Түрүүлэгшые. мүн тэрэнэй орлогшын тушаалда 2 гү, али 2-һоо дээшэ кандидатура Верховно Советэй Президиум дурадхаха ёһотой. Тиигэжэ Верховно Советэй Түрүүлэгшээр али изгэнэйнь Һунгагдаха гурим баримталагдаха ёһотой»** гэжэ һанаэжалнаб.

Саашадань хэлэбэл, бүхы предприятинууд, организацинууд болон эмхи зургаанууд хүтэлбэрилэгшэд нюусаар Һунгагдаха гэжэ Буряадай АССР-эй Конституци соо оруулха хэрэгтэй. Тиигэжэ бидэнэр хүтэлбэрилэгшэдее өөһэдее Һунгаха аргатай болохобди. Олонхи ушарта энэ асуудалаар дээрэһээ захиралта, ороодоо байгаа бшуу.

А. БОРОНОЕВ,
Н. А. Семашкын нэрэмжэтэ республиканска больницын отделениие даагша.

12-дохи СТАТЬЯЕ ДЭМЖЭНЭБ

орадай депутадуудай Советдэй Һунгалтын хүсөөр лэ Һунгагдадаг байгаа. Харин тиимэһээ судьядаа кандидадые дэбжүүлгэдэг Һунгалтын дүнгүүд сэхэ нилеолдэг һэн. Тиихэдэнь түрүүн судьягаар хүдэлжэ байхадаа, хэнэгэшье дулдыдадаг гүй, сэхэ сэбэр хүүрүушаанагүйб. Харин тон зүб гэхэ байнаб.

СССР-тэхи Судьянарай статус тухай Хуули гаражэ, сүүдтэ хэлдасые хүбилгагань гэгэшэ. Сүүд гэгэшэ хэлнэгэшье, юуньгэшье дулдыдэха ёһотой. Энэнь судьянарые Һунгалгын тухай гуримаар хангагдаг ба. Арадай судья гэгэшэ, жэшээлхэдэ, районой эрхэтэдэй сэхэ Һунгалгын хүсөөр лэ Һунгагдадаг байгаа. Харин тиимэһээ судьядаа кандидадые дэбжүүлгэдэг Һунгалгын дүнгүүд сэхэ нилеолдэг һэн. Тиихэдэнь түрүүн судьягаар хүдэлжэ байхадаа, хэнэгэшье дулдыдадаг гүй, сэхэ сэбэр хүүрүушаанагүйб. Харин тон зүб гэхэ байнаб.

СССР-тэхи Судьянарай статус тухай Хуули гаражэ, сүүдтэ хэлдасые хүбилгагань гэгэшэ. Сүүд гэгэшэ хэлнэгэшье, юуньгэшье дулдыдэха ёһотой. Энэнь судьянарые Һунгалгын тухай гуримаар хангагдаг ба. Арадай судья гэгэшэ, жэшээлхэдэ, районой эрхэтэдэй сэхэ Һунгалгын хүсөөр лэ Һунгагдадаг байгаа. Харин тиимэһээ судьядаа кандидадые дэбжүүлгэдэг Һунгалгын дүнгүүд сэхэ нилеолдэг һэн. Тиихэдэнь түрүүн судьягаар хүдэлжэ байхадаа, хэнэгэшье дулдыдадаг гүй, сэхэ сэбэр хүүрүушаанагүйб. Харин тон зүб гэхэ байнаб.

СССР-тэхи Судьянарай статус тухай Хуули гаражэ, сүүдтэ хэлдасые хүбилгагань гэгэшэ. Сүүд гэгэшэ хэлнэгэшье, юуньгэшье дулдыдэха ёһотой. Тиихэдэнь

Ороной судьянарай корпусые байгуулха хэрэгтэ зон эдэбхитэйгээр хүбилдаха ёһотой гэжэ Судьянарай статус тухай Хуули соо хэлдэгдэнхэй.

Харин судьянарай дунда ба депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхэ ажалша коллективэй, эрхэтэдэй ажаһуудаг газарта болоһон суглаанай шиидхэбэринүүдэнэ үнэдэгдэгэй байха бшуу.

Эдэ бүгэдэ хадаа хуули ёһо зүбөөр шиидхэлгые хангаха, сүүдэй талаар алдуу гаргуулхагүй жэшээтэй гэгэшэ.

Н. ЦЫГАНКОВА,
Бур.АССР-эй юстицийн министрэй орлогшо.

Р-эй ФИНАНСЫН НИСТЕРСТВЭҺЭЭ, СР-эй ГҮРЭНЭЙ БАНКҺАА

ШУХАГ МЕТАЛЛИУУДААР ДУРАСХААЛТА МОНЕТЭНУУДЫЕ ГАРГАХА ТУХАЙ

адамэл гүрэнэй ае зорюулагдаг 1989 оной авгаргадаг. хэлгэнь:

гүхэригэй (үнэтэ ийнь шэнүүр 31.1 ийнинь 900).

гүхэригэй (15.55

гүхэригэй (7.78

150 гүхэригэй 999).

гүхэригэй (31.1

гүүд тус тустаа болон 37 милметртэй.

нюур болон ара тобогор хуу-

нюур талын СССР-эй Гүрэнэй үрэнэй доронь дооло саа-

гараар хэды гүнийнь бэшэгдэнхэй: 00 гүхэриг», «50 гүхэриг», «25 доогуур мо гаргадаг: «1989». Дооруун бэ эүүн ууладаг зур-

Менделеевэй хининүүдэй периодэй металлай гэдэг бэйнаг металлай шэнэн холинь, Монетин табигдлынхэй.

нэгдэлэй мүн-1534 оной ренинэй ородой гэнүүд, мүнгэн лагдаһэй. доолмэ мүнгэнэй хэ-ийнь жэлынь бии: мүн дүхэригбэшэгдэй: дэ-Ородой нэгдэмэл 500 жэлэй ой», Ивана Грозный» монетүүд»;

нюур талын СССР-эй Гүрэнэй Кремль гэ-ийн бэшэгдэй; алтан монетэ-Ивана III Ивана III ийн гэжэ бэшэгдэй: ааг монетэ-ийн эрэжэ ХV ой

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

ХАНИ БАРИСААНАЙ ЗАМААР

Аха дүү Монголой Арадай Республикын газор дайда эзэмдэхэ hанаатайгаар добтолон орohон япон самурайнуудай hамна, бута сохигдohоор 50 жилэй ойн hайндэр тэмдэглэгдэжэ үргэлжэлhөөр. Халхын-Голдо болohон энэ байлдаанда Илалтын түйлгадаhаар 50 жилэй ойдо зорюулжа, СССР-эй ДОСААФ-ай ЦК-гай эмхидхэhэн аяншалга hая дүүрэбэ.

Улаан-Удэ—Гусиноозерск — Хяагта — Сүхэ-Баатар — Дархан — Улаан-Баатар — Чойбалсан — Халхын-Гол—Шэтэ гэhэн маршрудаар автомашинануудаар аян замда гараhан байгаабди. Уласхоорондын түс аяншалга бүри 1979 ондо манай ДОСААФ-ай обкомой эдэбхитэй эмхидхэжэ, түрүүшын зүргэ нээhэн гээшэ. Харин мүнөө заншалта болohон аяншалгые СССР-эй ДОСААФ-ай ЦК ударидаба.

Авто-аяншалгые СССР-эй ДОСААФ-ай ЦК-гай түрүүлэгшын орлогшо, генерал-майор Д. Н. Кузнецов ударидаа. Энэ аяншалгада Совет ороной ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд хабаадажа, августын 16-hаа 28 болотор hонирхолтой аяншалга хээ юм. Тиин Улаан-Удэ хотын Советүүдэй талмай дээрэhээ эхилhэн аяншалгада гараhан бидэнэр Гусиноозерск хотодо митинг үнгэргэжэ, ямар ворилготой ябаhан тухайгаа сугларшадта хөөржэ үгэhэн байнабди.

Тэрэл үдэшэндөө Хяагта хотодо хүржэ хоноод, үглөөдэрынь хилэ гаража, эндээ Монголой Арадай Республикын түлөөлэгшэдэй үулзажа, дүтөөр танилцаа hэмди. Юуб гэхэдэ, гүрэнэй хилэ дээрэ бидэнэрые үгтахаяа МНР-эй оборонодо түhэламжа үзүүлдэг эмхиин, олониитын түлөөлэгшэд сугларhан байна. Тиигэжэ эндээ 70 хүнhөө бүридэhэн манай бүлэг замаа саашань үргэлжэлүүлээ hэн. Монголой Арадай Республикын аяншалагшадай делегациие толгойлжо ябаhан полковник Санжсадамбын Сайнцог хөөрүү, хүхюун зантай, аянда ябаhан бидэнэртэ эгээл таатай зохид хани нүхэр байhанаа түрүүшын үулзалгаhаа харуулаа бэлэй.

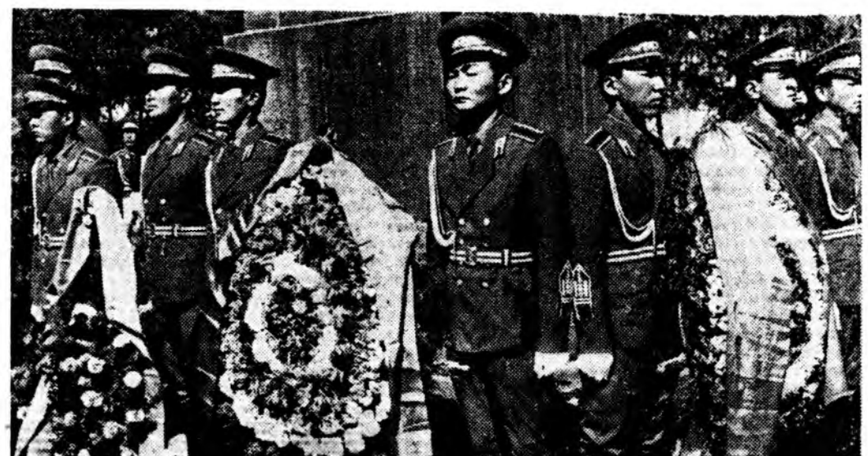

...Улаан-Баатар хотодо болohон ехэ hайндэрэй зугаа наадан, бүхэ барилдаан бидэнэрэй дундэ hонирхол татаха ёhоорсо татаа гээшэ.

Энэнэй удаа Улаан-Баатар хотын түүхэтэ газарнуудтай танилцаhан, хүшөөнүүдэй дэргэдэ митинг үнгэргэжэ, боглаа сэсэгүүдые табиhан байнабди. Үдэшэндөө Монголой профсоюзуудай түбэй бүлүүдэ орожо, Халхын-Гол шадар болohон байдаанда Илалтын түйлгадаhаар 50 жилэй ойдо зорюулагдаhан баяр ёhололой hайндэрэй үдэшэдэ хабаадаhан байнабди. Үглөөдэрынь маршрудайнгаа ёhоор, аян замаа үргэлжэлүүлээбди.

Совет ороной аяншалагшадай делегаци ерэхэ гэжэ дуулаhан монгол нүхэдней үйлсэ, тудамжадаа гаража, бидэнэрые хүндэмүүшэ заншалаар, сагаан эдэгэзэр үгтажа амаршалаад, аян замдаа hайн hайхан ябахыемнай хүсэдэг, үреэдэг байгаа. Хэдэн хоногой түршеда үргэлжэлhэн аян замиигээд дүүрээ hэн. Аха дүү ороной ажалшадай бидэнэрые яагаад үгтаhан, удэшэhэн тухай замай тэмдэглэл газетынгаа удаадахи номернуудта толилхобди.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Хүшөөгэй дэргэдэ; 2. Дайнай ветерануд.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ, Авторай фото.

ХҮРШЭНЭРТӨӨ АЙЛШААР

Мөөрөөшын совхозой хүдөөгэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлээр «Ая ганга» гэжэ нэрэтэй ветерануудай клуб байгуулагдаhан юм. Һаяхана эдэнэр эллжэгэ суглаагаа үнгэргэжэ, Монголой Арадай Республикын Алтан Булаг гэжэ гүрэнэй ажахын ветерануудтай харилсаа холбоо байгуулха гэлсэбэ.

«Ая ганга» клубай гэшүүд хараалhан энэ түсэбэйнгөө хэмжээ ябуулгануудай нэгыень бэелүүлэн, Алтан Булагай гүрэнэй ажахыда ошожо, ажалай болон дайнай ветерануудтай танилсаа.

Алтан Булагай ветерануудай совет (түрүүлэгшэнь Дарисүрэн) айлшадаа аяга сай үүхыень урижа, саашанхи харилсаа холбоогоо үргэдхэжэ, бэ бэедээ айлшалалсажа байял гэжэ хэлсэhэн байгаа.

Үсэгэлдэр эдэнэр Хяагтын райондо ерэжэ, Мөөрөөшын совхозой клуб соо үулзалга болohон, удаань монгол арадай хүтжэм, дуун эздэлбэ.

Т. КЛОЧИХИНА.

ХАЛУУН АРШААНДА

Энэ зундаа Икадай хадын хүндыдэ, туниагаг уhатай Гаарга голой эхиндэ оршодог, Гааргын аршаан гээд суурхадаг аяншалагшадай бааздэ амараебди. Энэ хадаа Гааргын совхозой (директорынь Шотхоев Г. Б.) ажалшадай амаралтын бааза гээшэ.

Аршаанай ажалшад оеhэдөө 4 толгой үхэр, 100 тахяа, арбаад гахай харуулhажа, амарагшадые удэр бүхэндэ шанар hайнтай hүөөр, үндэгөөр хангажа байдаг.

Бааздын директорэр томилогдohон Дэлгэр Галсанович Аюшеев ажалша бэрхэ, нютаг соогоо хүндэтэй хүн юм. Тэрэнэй ударидалга доро ажалшадай бишыхан коллектив хүдэлнэ, hамганиинь. Софья Жамьяновна олон жилдэ совхоздоо ветеринарна врачаар хүдэлhэнэй hүүлдэ амаралтада гаранхай, аршаан дээрэ ажаллана. Завхозой ажал баhал пенсионер Гомбожаб Аюшеевич Доржиев хэнэ, Доржиевтанай арбан хоёр үхибүүдэй нэгэн Виктор аршааной мэдэлэй машинын жолоошон юм. Амарагшадые удэрэй дүрбэ дахин эдэлүүлнэ.

Столовын хүдэлмэришэд Алексей, Надежда Алактаевтан амарагшадай баярта ходо хүртэнэ. Амарагшад хүл гарга үбдэдэг hаа, халуун аршаанда hууха, зүрхэнэй, хотын аршаанда хүртахэ аргатай юм. Эндэ фельдшерскэ пункт нэгдэнхэй. Барнаулай мединститудай студентка Евгения Надмитова фельдшерээр хүдэлжэ, амарагшадай бэеые үзэнэ.

З. АРДАНОВА.

ШАГНАЛНУУД БАРЮУЛАГДАБА

Афганистанда дайлалдахадаа, эрэлхэг гибьяа харуулhанайнь түлөө СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотанууд сэрэгшэд-интернационалистнуудта Закаменск хотын «Тэрэлжэ» гэжэ кафе соо барюулагдаба. Районой сэрэгэй комиссар, майор Е. И. Кротов Солбон Жаловта, Игорь Загребада, Вячеслав Гомбоевто, Эдуард Мункуевта, Андрей Бандеевта, Иван Раднаевта...— хамтадаа арбан нэймэн хүбүүдтэ түс грамотануудые барюулхадаа, залуушуулые сэрэгэй-патриотическа талаар хүмүүжүүлгэдэ, сэрэгэй албанда мордохоёо байшадые бэлдэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень уряалба.

Хүбүүд энэ үулзалга дээрэ дайнай дүлэтэ жаргалтай дурсан хөөрэхэдөө, медицинын, хүдэлдаа наймаанай, гэр бүрьти, ажал хүдэлмэрэйн орёо асуудалнуудые дайраа юм. Жэшэнь, сэрэгшэ-интернационалистнуудта хүүлэр хараалагдаhан хүнгэлэлтэнүүд бодото ажабайдалда бүтыдөө бэелүүлэгдэнэгүй бишуу.

Н. ШАГДУРОВА.

Захааминай район.

МВД-hээ МЭДЭЭСЭНЭ:

Байгша оной августын 21-hээ 28 болотор республика дотор 169 гэмтэ яБуулга хэгдэбэ. Тэрэ тоодо хүнние алаха 2, гэмтээхэ, шархатааха 10, хүсөөрөө зэмдэн эдлэхэ 3, хүндэ добтолжо тонохо 5, хулигантаха 7, гүрэнэй, нийтын зөөри хулгайлха 16, үмсын зөөри хулгайлха 76, автомототранспорт хулгайлха 17 ушар үзэгдэбэ, наркотигууд 15 хүнhөө абтаба, 8 бусад гэмтэ яБуулга болобо.

Августын 21. Улаан-Удэдэ ажаhуугша түмэр-хартын вокзал дээрэ Киевэй нэгэ эхэнэртэй танилсаад, гэртээ асэрбэ. Үглөөгүүр тэрэ 530 тухэриг мүнгэнэйнгөө үгы болohые мэдэбэ. Гэм хэгшэ эхэнэр баригдаа, мүнгэнэй зерим хубинь олдсо.

Августын 22. Удэрэй 2 сагта Түнхэнэй районой Галбай нютагай хөөр хүн үйлсэдэ наншалдаад, хутагаар нэгэнэйнгээ өурхэ руунь хадхажа алаа. Гэмтэн баригдаа.

Зэдын районой Үшөөтэ нютагта ажаhуугша удэшэлэн hогтуугаар дүү хубүүнтээ наншалдаад, тэрэнэ сохибо. Тэрэнь ехэзр гэмтэhэн байжа, операцийн үедэ наhа бараа.

Августын 23. 3-дахи ПАПай жолоошон hогтуу байжа, хамта ажаhуудаг эхэнэрээ хутагаар адаагаа. Тиитээд баригдаа.

Бэшүүрэй районой Шэбэртэ нютагта ажаhуугша hогтуугаар хулиган аяша гаргажа, нютагайнгаа хүнэй гэрэй сохо руу дүрбэ дахин буудаба.

Ивалга hууринда басагые хүсөөрөө эзэмдэн эдлэhэн Дэндэ-Ивалга нютагай хүн тэрэл үдэртөө баригдаа.

Августын 24. Закаменск хотодо ажаhуугша ерхидалгын үедэ эсэгэтэеэ хэрэлдээд, тэрэнэ гэдэhэ руунь хутагаар хадхаба. Гэмтэн баригдаа.

Августын 25. Ороно нютагта ажаhуугша hогтуугаар hуниин 2 сагта нютагайнгаа хүнэй гэртэ орожо, hүхөөр зонажа байгаад, хулиган аяша гаргаа.

Августын 26. Гусиноозерск хотодо үдэрэй 2 сагта тэбан хүн Загаhата hуурин hаа ерэгаар хулиган аяша гаргажа, нютагайнгаа хүнэй гэрэй сохо руу дүрбэ дахин буудаба.

Ивалга hуурин hаа ерэhэн хүнэй архитай сүүмхэ ба 200 тухэриг мүнгэ буляаба. Тэдэ табанай нэгэниинь баригдаа.

Августын 27. hуниин 2 сагта Улаан-Удын үйлсэдэ милиционернүүд гуйсэд наhаяа хүсөөгүй хоёрые тогтоожо, магнитофониие абаа hэн. Тэрэ магнитофон Советскэ райондо ажаhуугшын форточкоор орожо, хулгайлагдаhан байгаа гээд элирбэ.

Харгын-транспортна аюулай тоо үсөөрнэгүй. Үнгэрэгшэ долоон хоног соо урдахи долоон хоногтой адли харгын-транспортна 44 аюул тохеолдожо, долоон ушартань хүнүүд наhа бараба, 52 хүн, тэрэ тоодо 6 үхибүүн элдэбэгэр гэмтэбэ.

Республикын МВД-гэй пресс-бүлэг.

Кино, театрнуудта

«ДРУЖБА»
РАЗ, ДВА — ГОРЕ НЕ БЕДА — в 9-30, ПРИКЛЮЧЕНИЯ АЛИ-БАБЫ И СОРОКА РАЗБОЙНИКОВ (2 серии) — в 11, 13-40, КЛУБ «КОТТОН» (2 серии) — в 16-10, 18-40, 21.

«РОДИНА»
МУЛЬТФИЛЬМЫ — в 10, 16-30, КЛУБ «КОТТОН» (2 серии) — в 11-20, 14, 18-10, 20-50.

«ПРОГРЕСС»
Зеленый зал — БОНЫ И ПОКОЙ — в 9-30, 11-30, 13-30, 15-30, 17-30, 19-30, 21-30.

«ЭРДЭМ»
ПУТЕШЕСТВИЕ НЭТТИ ГАНЧ — в 9-40, 11-20, 13, 14-40, НА ОКРАИНЕ, ГДЕ-ТО В ГОРОДЕ — в 16-20, 18-20, 20-20, 21-50.

ОКТЯБРЬ»
ДВЕНАДЦАТЬ МЕСЯЦЕВ — в 9-50, 13-30, БОЛЕЗНЬ ЛЮБВИ (2 серии) — в 11-20, 14-50, 17, 19-10, 21-20.

«ВОСТОК»
ЛИДЕР — в 13-30, КАБАРЭ — в 15, 17, 19, 21.

«БАЙКАЛ»
КАЛОШИ СЧАСТЬЯ — в 16-30, ЛЭЛИТА, НЕ ПРИСТАВАЙ К МУЖЧИНАМ — в 18-30, 20-30.

ВИДЕОЗАЛ «ОКТЯБРЬ»
ОДНАЖДЫ, МНОГО ЛЕТ ТОМУ НАЗАД — в 13-20, ХАН АСПАРУХ (2 серии) — в 15-10.

ТЕЛЕВИДЕНИ

СЕНТЯБРИИН 3-hаа 10 ХҮРЭТЭР

ВОСКРЕСЕНИ, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.15—Ритмическэ гимнастика. 9.45—«Спортлотогой» тираж. 10.00—Үхибүүдтэ дамжуулга. 11.00 — Советскэ Союзда алба хэнэб! 12.00—«Үглөөнэй почтон»—хүгжэмтэ дамжуулга. 12.30—«Дэлхэйе тойрон»—альманах. 13.30—Мультфильмнууд. 14.00—Кино-мэдээсэл. 15.00—Хүгжэмтэ киоск. 15.30—«Голоса» А. П. Чеховэй ажабайдел ба зохёол найруулганууд тухай баримтата фильм. 15.40—Эфиопиин заншалта хүгжэм. 16.15—Үхибүүдэй hайндарнууд. 17.55—Фотоконкурс. 18.00—Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд. 19.00—Улаасхоорондын шэнжэлэл. 19.45—Мультфильм. 19.55 — Түвын АССР-эй гүрэнэй дуу, хатарай «Саян» ансамблиин концерт. 20.40—«Михайло Ломоносов»—9 серитэй уран hайханай фильм. 3-дахи фильм. «Во славу Отечества». 1-дахи сери. 22.00 — Время. 22.35—«Амар сайн, доктор!». 22.50—Мэдээсэлэй-хүгжэмтэ дамжуулга.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00—«Зарядкаде зогсогты». 9.15—«Арена неистовых»—уран hайханай фильм. 10.35 — Памиртахи үүлзалганууд». 11.45—Прокопьевско хотын арадай инструментнүүдэй оркестр наадаха. 12.00—Сүүряан: долоон хоногой үнэлэ хэрэгүүд. 12.15 — Мүнөөнэй спортын табан зүйлөөр дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. 12.40—Мультфильмнууд. 13.00 — «Большая нефть»—баримтата фильм. 14.00—«Ye саг ба

ПОНЕДЕЛЬНИК, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.35—Фольклорно «Россияночка» ансамблиин концерт. 9.55 — «Михайло Ломоносов» — 9 серитэй уран hайханай фильм. «Во славу Отечества». 1-дэхи сери. 11.10—Мультфильм. 11.30 — Футболой шэнжэлэл. 12.00—Дэлхэйн hонинной дээжэhээ. 12.55—Кино-мэдээсэл. 13.55 — Баримтата фильм. 15.05 — А. Вивальди. «Глория». 16.30 — «Сеирель» ансамблиин концерт. 16.50 — «Слово о Льве Толстом»—4 серитэй баримтата фильм. 1-дэхи фильм. 17.45—Мультфильм. 18.05—Баримтата фильм. 18.30—Хүүгэдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 19.30—«Донбассай хүшэр хүндэ удэрнүүд». 20.00—Я. Сибелиус. «Грустный вальс». 20.10—Футболой шэнжэлэл. 20.40 — «Михайло Ломоносов» — 9 серитэй уран hайханай фильм. 3-дахи фильм. «Во славу Отечества» 2-дохи сери. 22.00—Время. 22.35—Баримтата фильм. 23.30—Мүнөөдэр—түби

ВТОРНИК, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.35 — Турциин фольклорно «Адыген» ансамблиин концерт. 10.00—«Михайло Ломоносов»—9 серитэй уран hайханай фильм. 3-дахи фильм. «Во славу Отечества». 2-дохи сери. 11.20—Совет прозо театрай сценэ дээрэ. 12.30 — Мультфильмнууд. 13.00—Хүүгэдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 14.00—Хүгжэмтэ дамжуулга. 14.20—«Разведенные мосты»—баримтата фильм. 15.15 —«Духовой оркестр наадаhэн». 16.35—«Полоцко Софиде бололгон үдэшэ». 17.05—«Слово о Льве Толстом» — 4 серитэй баримтата фильм. 2-дахи фильм. 18.00—«Импульс». 18.45 —Евпатории хотодо хүүгэдэй фестиваль. 19.45—Мүнөөдэр — түби дэлхэйй дээрэ. 20.00—«Совет үүдтэ—заказ!» 20.30—«Дуратайб шомдаа, ажабайдал!» 20.35—«Михайло Ломоносов» — 9 серитэй уран hайханай фильм. 3-дахи фильм. «Во славу Отечества». 3-дахи сери. 22.00 — Время. 22.35 — «СССР-эй МВД-гэй мэдээнүүдээрэ». 22.45 — Федерик Гарсиа Лорккин болон Марина Цветаевагай шүлэгүүд дээрэ

СРЕДА, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.35—Мультфильм. 9.55—«Михайло Ломоносов»—9 серитэй уран hайханай фильм. 3-дахи фильм. «Во славу Отечества». 3-дахи сери. 11.15—«Үхибүүдэй hайндэрнүүд». 12.55—Дуратай дуунууд. 13.40—«Дэлхэйе тойрон». 14.40 — Эфиопиин заншалта хүгжэм. 16.35 — «Иван Пономаренко» — фильм-концерт. 17.05—Баримтата фильмнууд. 17.45—И. Брамс. 3-дахи номерой симфони. 18.25—«Бессоница» — баримтата фильм. 18.45 — Хүүгэдтэ дамжуулга. 19.45—Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ. 20.00 — КПСС-эй платформын проектые зүбшэн хэлсэнэбди. Мүнөөнэй эрхэ байдалда партиин национальна политика. 20.20 — «Заповедная зона»—уран hайханай фильм. 22.00—Время. 22.35—Баримтата фильм. 22.45—Испан оперын бэрхэ дуушэд СССР-эй ГАБТ-да болohон тэдэхэмжын удэшэ. 00.45—Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ.

ЧЕТВЕРГ, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.35 — Евпатории хотодо хүүгэдэй фестиваль. 10.35—«Запретная зона»—уран hайханай фильм. 12.15 — Я. Сибелиус. Хүгжэм. 12.50—Хүүгэдтэ дамжуулга. 13.50—Футболь. Дэлхэйн чемпиондай шэлэн абалгын матч. Австриин ба СССР-эй суглуулагдамал командынууд. 16.30—Ф. Шопенэй найруулганууд. 17.00—Олон үхибүүдтэй бүлэнүүдэй асуудалнууд тухай баримтата фильм. 17.50—«Ровно в 7 по-хивински» — фильм-концерт. 18.20 — Мультфильмнууд. 18.50—«Агро». 19.20—«16-тай ба тэрэнhээ дээшэ нанатайшуулда». 20.05 — Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ. 20.20—Футбол. Дэлхэйн чемпиондай шэлэн абалгын матч. Австриин ба СССР-эй суглуулагдамал командынууд. 22.00 — Время. 22.35—«Дуун-89». 23.50—Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ. 00.05—«Армен Джигарханян»—баримтата фильм.

ПЯТНИЦА, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.35—Киноконцерт. 10.35—Виолончель дээрэ наадаха. 11.25 — Мультфильмнууд. 11.55 — «16-тай ба тэрэнhээ дээшэ нанатайшуулда». 12.40—«Армен Джигарханян» — баримтата фильм. 13.50—«Дуун-89». 15.05 «Пред хором бессловесных птиц» гэhэн дамжуулга. 15.35 — «Таджикистанай алтан зула сэсэгүүд». Концерт. 16.35—П. Чайковскийн болон А. Аренскийн романснууд. 17.00—«Домино»—үхибүүдтэ фильм. 18.00 —Корейн Арадай Демократическа Республикын национальна hайндэртэ — КНДР-эй байлуулагдаhан удэртэ. «В объективе Пхеньян» — баримтата фильм. 18.25 — Түүхэ ба мүнөө үе саг. 18.55—Мультфильм. 19.15 — Интерситнал. 19.45—Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ. 20.00—Уран шүлэгэй долгин дээрэ. 20.10—РСФСР-эй арадай артистка Ольга Воронец дуулаха. 20.30—Хубилган шэнэдэхэлгэ: асуудалнууд ба шиидхэбэринүүд. 22.00 — Время. 22.35—Хүгжэмтэ дамжуулга. 22.55—«Харза бодол». 00.25—Баримтата фильм.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15. 12.15—«Полюсоо хоёр алхамай газартаа». 10.05, 11.05—Англи хэлэн. 11.35 12.35 — Литература. 5-дахи класс. 11.55—Баримтата фильм. 12.05—Шэнэ hонин. 13.00 — «Банк»—баримтата фильм. 13.20 — «В честь танца»—фильм-концерт. 14.00—«Моя судьба»—3 серитэй уран hайханай фильм. 1-дэхи сери. УЛААН-УДЭ. 18.05—Баримтата фильм. 18.25—«Эрэхэ». 19.10 —Байгал. Сезондо Улаан-Удэдэ болohон Баримтата фильм. Соносхолмуудта. «Амгалан нойтын шуулга!» 21.15—Гостелерадиоо. Ланов. «Дерев... 22.00 — Время. «Моя судьба»—3 серитэй уран hайханай фильм. 23.50—Шэнэ hонин.

СУББОТО, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 7.30—«120 минута». 9.30—«Манай саад». 10.00 — «Песни любви» — фильм-концерт. 10.30—«Хүн. Газар дэлхэй. Юртэмсэ». 11.30—«Эхо Элисты» — баримтата фильм. 12.00—Мультфильмнууд. 12.30 —Болгариин Арадай Республикын национальна hайндэртэ —Эрхэ сулөөгэй үдэртэ. Болгариин телевидениин программа. 13.30—Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ. 13.45—Человек в космосе» — уран hайханай фильм. (Болгари). 14.45—Социалис оронуудта. 15.15—«Ан амитадай аймаг». 16.15—Режиссер В. Желаявичусэй фильмүүд. «Авария». 1-дахи, 2-дохи сери. 18.30—Улаасхоорондын шэнжэлэл. 19.30—Гэр бүлэйн телевикторина. 1-дахи наадан. 20.40—«Люди и манекены»—уран hайханай фильм. 4-дахи сери. 22.00—Время. 22.35 Уран зураада В. Гончаровой мастерской соо. 22.55 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Спартак»—«Динамо» (Тбилиси). 00.50 —Электронно болон компьютернэ хүгжэмэй үдэшэ.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20—Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд. 10.20—Мультфильм. 10.30 —«Служили два товарища»—уран hайханай фильм. 12.05— НТМ. Мэдээсэлэй дамжуулга. 12.20 — Баримтата фильмүүд. 13.00—Экологи ба общество. 14.05—«Тарасай аян замуудэ». 1-дэхи дамжуулга. 15.10—Харгын аюулгүй байдалые сахиха. 15.15—Ф. Лист. Симфоническа «Мазепа» поэмэ. 15.35— Баримтата фильм. 15.50—СССР-эй арадай ардаг... кын концерт. ... гээр дээрэ ... хинэhэн ... ёhо заншалт... сахиха тухай ... Диин дамжуу... фильмнууд. 18.20—Хүнгэн хэйн чемпион... нууд. 21.15—«16-тай ... дэшэ нанатайшуулда». —Время. 22.35— уран hайханай фильм). 00.05—...

ВОСКРЕСЕНИ, 10

ТАНКИСТЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

МОСКВА. 9.00 — Ритмическэ гимнастика. 9.30—Мультфильм. 9.45 — «Спортлотогой» тираж. 10.00—Үхибүүдтэ дамжуулга. 11.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.00 —«Үглөөнэй почтов»—хүгжэмтэ дамжуулга. 12.30 —«Аяншалагшадай клуб. 13.30 — «Не покидай»—уран hайханай фильм. 1-дахи, 2-дохи сери. 16.00—Хүгжэмтэ киоск. 16.30 — Элүүр энхэ бэйлга. 17.15—Мүнөөдэр — Танкистын үдэр. СССР-эй Оборонын министерствын Главна бронетанкова управленийн начальник, генерал-полковник А. А. Галкин үгэ хэлэхэ. 17.30—КПСС-эй платформын проектые зүбшэн хэлсэнэбди. Мүнөөнэй эрхэ байдалда партиин национальна политика. 18.00—Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд. 19.00— Улаасхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — Мультфильмнууд. 20.30 — «Не могу сказать» уран hайханай фильм. Время. 22.35— «Моя судьба»—3 серитэй уран hайханай фильм. 23.50—Баримтата фильм. — Шэнэ hонин.

ПРАВДА БУРЯТИИ
Мүнөөдэрэй номертө

США-hаа манай орондо байдаг элшэн сайд Джек Ф. Матлогой Буряад орондо ерэхэ байhан тухай мэдээсэлэр мүнөөдэрэй номер эхилнэ.

Газетын нэгэдэхи хуудаhанда республикын ажахынуудта тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай материалнууд толилогдобо. «Түрүүшын hанаулга» гэhэн гаршагтай материал дотор Прибайкалиин районой «Ильинкинский» совхозодо тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай хэлэгдэнэ. Тэжээл бэлэдхэлгын талаар энэ ажахы мүнөө түрүүшүүлэй тоодо оронхой. Гэхэтэй хамта зарим дутгуудынь эндэ нёдсндонойхиhоо холо доогуур. «Ильинкинский» совхоз жэлнэ жэлдэ тэжээлээр дуталдадаг. Юундэ? Тэрэнэй шалтагаануудые материал соо харуулагдана.

«Үгэ абаасаб» гэhэн заншалта гаршагай материал. Москвагай Пушкинай талмай дээрэ. ТАСС-ай корреспондентнүүдэй совет Прибалтикада оршоhон байдал, үйлэ хэрэгүүд тухай хүн зонтой хөөрэлдөөнүүд газетын нэгэдэхи хуудаhанда үгтэнэ.

Засагай нютагай органуудай эрхэгүй болohон ушар хедаа ороной эгээл шухала, түргэн шидхэгдэхэ ёhотой асуудал болоно. Нютагай Соведүүдэй харьяата газар дээрээ эзэн болохо гээшэ хубилган шэнэдхэлгын эгээл шухала шэнжэ гээшэ. Энэн тухай материал газетын энэ номерто толилогдоо. Районоhнгоо социально-экономическа шухало асуудалнуудые шидхэхэ хэзээтэй Кабанскын райгүйсэдхом буруу аргануудые хэрэглэнэ гэжэ статья дотор хэлэгдэнэ.

Сэлэнгын районой арадай хинагшадай ажал хэрэгүүдые шүүмжэлhэн корреспондент «hанаа амар байлга» гэhэн гаршагтай.

Түбэд медицинэ тухай материалнууд газетын гурбадахи хуудаhанда үгтэбэ.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам редактора — 2-68-08, зам редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни и пропаганды — 2-60-91 — 2-36-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькороа — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95 собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, Северобайкальск — 35-73, п. Хоринск — 55-6-99

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 25 Н-00652. Заказ № 202. Индекс 06613